

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

8 Ιουλίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3963

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 77650

Τροποποίηση των αποφάσεων ίδρυσης και έγκρισης κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό (MA in Archaeology, Art and Culture)» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.).

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(στην υπ' αρ. 3146/29-5-2024 συνεδρίαση)

Έχοντας υπόψη:

- Τον ν. 3341/1925 «Περί ίδρύσεως Πανεπιστημίου εν Θεσσαλονίκη» (Α' 154), με τον οποίο ιδρύθηκε το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ως «Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης», όπως μετονομάστηκε σε «Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» με το άρθρο 7 του ν. 3108/1954 (Α' 314).
- Το π.δ. 98/2013 «Κατάργηση του Γενικού Τμήματος, μεταφορά έδρας τμήματος και ίδρυση-συγκρότηση, μετονομασία και ανασυγκρότηση Σχολών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» (Α' 134, διόρθωση σφάλματος Α' 140).
- Το π.δ. 74/2017 «Μετονομασία της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Α' 106).
- Την υπό στοιχεία 169775/Ζ1/15-12-2020 απόφαση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Μετονομασία του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Β' 5710).
- Την υπό στοιχεία 131993/Ζ1/16-11-2023 απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού «Μετονομασία της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης» (Β' 6652).
- Τα άρθρα 75-83 του ν. 4727/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ)

2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

7. Τον ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).

8. Την παρ. 4 του άρθρου 16, τα άρθρα 79-89 και 455 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141).

9. Τα άρθρα 14 και 15 του ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων - Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189).

10. Την υπό στοιχεία Φ5/89656/Β3/13-8-2007 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» (Β' 1466).

11. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 (αρ. εισ. πρωτ. Α.Π.Θ. 19461/2-11-2022) εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

12. Τον Κανονισμό Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 4084).

13. Την υπ' αρ. 26770/24-11-2023 διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Υ.Ο.Δ.Δ. 1287), περί συγκρότησης του Συμβουλίου Διοίκησης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

14. Την υπ' αρ. 43153/8-2-2024 διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Υ.Ο.Δ.Δ. 100), περί εκλογής του Χαράλαμπου Φεΐδα του Νικολάου, Καθηγητή πρώτης βαθμίδας του

Τμήματος Γεωλογίας της Σχολής Θετικών Επιστημών, ως Πρύτανη του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

15. Την υπ' αρ. 45454/19-2-2024 (Υ.Ο.Δ.Δ. 150) διαπιστωτική πράξη του Προέδρου του Συμβουλίου Διοίκησης και Πρύτανη του Α.Π.Θ., περί ορισμού τεσσάρων (4) Αντιπρυτάνεων στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, βάσει της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4957/2022.

16. Την υπ' αρ. 47286/27-2-2024 (Β' 1373) απόφαση του Πρύτανη του Α.Π.Θ., περί καθορισμού των τομέων ευθύνης των Αντιπρυτάνεων και των αρμοδιοτήτων που τους μεταβιβάζονται, βάσει του ν. 4957/2022 (παρ. 3 του άρθρου 12) και καθορισμού της σειράς αναπλήρωσης του Πρύτανη, από τους Αντιπρυτάνεις, όταν απουσιάζει ή κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντά του, βάσει του ν. 4957/2022 (παρ. 2 του άρθρου 15).

17. Την υπ' αρ. 24610/16-11-2023 (ΑΔΑ: 6ΠΜΚ46Ψ8ΧΒ-Χ0Κ) διαπιστωτική πράξη του Πρύτανη του Α.Π.Θ. περί συγκρότησης της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 και τις με αριθμό: α) 41092/29-1-2024 (ΑΔΑ:9ΡΟ146Ψ8ΧΒ-2Δ3), β) 47275/26-2-2024 (ΑΔΑ:9ΨΒΤ46Ψ8ΧΒ-Θ8Ψ) και γ) 68373/24-5-2024 (ΑΔΑ: ΨΑΧΚ46Ψ8ΧΒ-048) διαπιστωτικές πράξεις του Πρύτανη του Α.Π.Θ. περί ανασυγκρότησης της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. για το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024.

18. Την υπ' αρ. 22476/9-11-2022 (ΑΔΑ: 6ΣΡ046Ψ8ΧΒ-22Σ) απόφαση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. περί συγκρότησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τις με αριθμό α) 50006/7-3-2024 (ΑΔΑ: ΨΡΘΡ46Ψ8ΧΒ-ΞΞΔ) και β) 58667/15-4-2024 (ΑΔΑ: 9Ι6546Ψ8ΧΒ-Ε4Χ) αποφάσεις της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. περί ανασυγκρότησης της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ.

19. Την υπ' αρ. 30613/19-7-2018 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 3686), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13859/15-5-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2287) σχετικά με την ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

20. Την υπ' αρ. 26657/20-5-2019 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2114), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13859/15-5-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2287) σχετικά με την έγκριση του Κανονισμού Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

21. Την εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας (υπ' αρ. 510/7-12-2023 συνεδρίαση) σχετικά με την τροποποίηση του Π.Μ.Σ. με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό (MA in Archaeology, Art and Culture)», με συνημμένα σε αυτή τη μελέτη σκοπιμο-

τητας και βιωσιμότητας και τον αναλυτικό προϋπολογισμό, τα οποία αποτελούν διακριτά Παραρτήματα της παρούσας απόφασης και εξαιρούνται της δημοσίευσης τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

22. Την υπ' αρ. 68355/24-5-2024 θετική εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. (υπ' αρ. 41/23-4-2024 συνεδρίαση) σχετικά με την τροποποίηση του Π.Μ.Σ με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό (MA in Archaeology, Art and Culture)».

23. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Α. Την τροποποίηση από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 της υπ' αρ. 30613/19-7-2018 απόφασης της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 3686), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13859/15-5-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2287) σχετικά με την ίδρυση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022, όπως ισχύουν, ως εξής:

Άρθρο 1

Γενικές Διατάξεις

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργανώνει και εξακολουθεί να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό (MA in Archaeology, Art and Culture)», σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις του ν. 4957/2022.

Άρθρο 2

Γνωστικό Αντικείμενο-Σκοπός

Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. αποσκοπούν στην εξειδίκευση στην αρχαιολογική επιστήμη με έμφαση στην πολιτισμική αλλαγή και την τέχνη από την προϊστορία έως και τα μεταβυζαντινά χρόνια. Επιπλέον στοχεύουν στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με τις νέες τεχνικές ανάλυσης και ερμηνείας του αρχαιολογικού υλικού και οδηγούν στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων χρήσιμων για τη μετέπειτα ερευνητική και επαγγελματική τους πορεία.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα όσων παρακολουθήσουν επιτυχώς το Π.Μ.Σ. είναι τα εξής:

(α) αξιοποίηση των θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων της αρχαιολογικής επιστήμης, της ιστορίας της τέχνης και της ιστορίας των πολιτισμών,

(β) εξοικείωση με τα νεότερα πορίσματα της έρευνας, καθώς και με τις διεπιστημονικές προσεγγίσεις με τις συναφείς ανθρωπιστικές, κοινωνικές και θετικές επιστήμες,

(γ) κατανόηση του τρόπου έρευνας και συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας σε μια από τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 3 Μεταπτυχιακός Τίτλος

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό» στις εξής ειδικεύσεις:

- α) Προϊστορική Αρχαιολογία,
- β) Κλασική Αρχαιολογία,
- γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία.

Άρθρο 4 Χρονική Διάρκεια Σπουδών - Λειτουργία του Π.Μ.Σ.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται στα πέντε (5) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Η φοίτηση στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωτική.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει έως και το ακαδημαϊκό έτος 2028-2029, με δυνατότητα παράτασης, με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησης του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

Άρθρο 5 Κατηγορίες Πτυχιούχων/Διπλωματούχων

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ές:

1. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής,

2. κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών της αλλοδαπής, εφόσον το ίδρυμα προέλευσης ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και ο τύπος αυτού ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

Άρθρο 6 Αριθμός και Κριτήρια Επιλογής Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, που αντιστοιχούν σε δέκα (10) φοιτητές/τριες στην Προϊστορική Αρχαιολογία, δέκα (10) στην Κλασική Αρχαιολογία και δέκα (10) στη Βυζαντινή Αρχαιολογία και κατά κατώτατο όριο σε δώδεκα (12), τουλάχιστον τέσσερις (4) ανά ειδικεύση σπουδών. Σε περίπτωση που ο αριθμός αυτός δεν συγκεντρωθεί, δεν θα λειτουργήσει η εν λόγω ειδικεύση.

Η προκήρυξη των θέσεων γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος τον μήνα Μάιο εκάστου έτους και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην πρόσκληση αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, ο αριθμός και η ύλη των εξεταστέων μαθημάτων ανά ειδικεύση σπουδών του Π.Μ.Σ, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, οι ημερομηνίες εξέτασης καθώς και ο τρόπος βαθμολόγησης.

Προϋπόθεση προκειμένου ο/η υποψήφιος/α μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να συμμετάσχει στις περαιτέρω διαδικασίες επιλογής είναι, πλην της κατοχής Τίτλου σπουδών, η πιστοποιημένη γνώση τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας σε επίπεδο Γ1.

Το επίπεδο γλωσσομάθειας της ξένης γλώσσας αποδεικνύεται με τους εξής τρόπους: α) τα αντίστοιχα διπλώματα που αναγνωρίζονται από το Α.Σ.Ε.Π., β) Κρατικό Πιστοποιητικό του ν. 2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του ν. 3149/2003, γ) με πτυχίο Ξένης Γλώσσας και Φιλολογίας ή Πτυχίο Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας της ημεδαπής ή αντίστοιχο και ισότιμο σχολών της αλλοδαπής, δ) με Πτυχίο, προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ή διδακτορικό δίπλωμα οποιουδήποτε αναγνωρισμένου Ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής, ε) με απολυτήριο τίτλο ισότιμο των ελληνικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον έχουν αποκτηθεί μετά από κανονική φοίτηση τουλάχιστον έξι (6) ετών στην αλλοδαπή.

Η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας δεν αποδεικνύει τη γνώση ξένης γλώσσας (π.δ. 347/2003). Οι υποψήφιοι/ες που είναι κάτοχοι της σχετικής άδειας πρέπει να προσκομίσουν επικυρωμένο αντίγραφο και ακριβή μετάφραση του τίτλου σπουδών βάσει του οποίου εκδόθηκε η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας.

Οι αλλοδαποί/ές υποψήφιοι/ες, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή τους σε Π.Μ.Σ. οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση ελληνομάθειας ή πιστοποιητικό επιπέδου τουλάχιστον Β2.

Οι αιτήσεις και ο συνοδευτικός φάκελος προσόντων των υποψηφίων κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος μεταξύ 1-15 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους σε έντυπη μορφή. Στην αίτηση αναφέρεται η Ειδικεύση, στην οποία ο/η υποψήφιος/ια επιθυμεί να εξεταστεί.

Στον φάκελο προσόντων περιλαμβάνονται πλέον του βιογραφικού, αναλυτική βαθμολογία, πιστοποίηση γνώσης τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής, ιταλικής ή ισπανικής) σε επίπεδο Γ1, καθώς και πιστοποίηση οποιουδήποτε βαθμού γνώσης άλλων ξένων γλωσσών, τεκμήρια παρακολούθησης, επιστημονικών συνεδρίων και ερευνητικής προϋπηρεσίας καθώς και δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν.

Για να γίνει κάποιος/α δεκτός/ή στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί σε Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) πρέπει να επιτύχει σε γραπτές Εισαγωγικές Εξετάσεις σε δύο (2) μαθήματα της Ειδικεύσης, τα οποία ανακοινώνονται κάθε έτος με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων του Π.Μ.Σ.

Τα θέματα των εξετάσεων κληρώνονται την ημέρα των εξετάσεων ενώπιον της Συντονιστικής Επιτροπής. Τα γραπτά των υποψηφίων βαθμολογούνται από δύο μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος μαζί με τους/τις αναπληρωματικούς/ές τους και τους/τις αναβαθμολογητές/τριες. Ως εξεταστές/τριες είναι δυνατόν να ορίζονται και μέλη Δ.Ε.Π. ευρισκόμενα σε άδεια. Οι εξεταστές/τριες είναι της ίδιας ή σε κατ' εξαίρεση περιπτώσεις συγγενούς ειδικότητας και είναι

μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Εφόσον αυτό είναι δυνατόν, ένα μέλος Δ.Ε.Π. είναι εξεταστής/τρια σε ένα μόνο εκ των δύο μαθημάτων της Ειδικεύσεως και εφαρμόζεται η εκ περιτροπής συμμετοχή των εξεταστών/τριών.

Στα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων περιλαμβάνονται:

I. Επιτυχής συμμετοχή στις εισαγωγικές γραπτές εξετάσεις [σαράντα τοις εκατό (40%)].

Θεωρείται ότι ο/η υποψήφιος/α επέτυχε στις γραπτές εξετάσεις, όταν ο μέσος όρος των βαθμών των δύο εξετάσεων/τριών σε καθένα από τα δύο μαθήματα της Ειδικεύσεως είναι έξι (6) στη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10). Σε περίπτωση απόκλισης άνω των τριών (3) μονάδων, το γραπτό αναβαθμολογείται. Λόγω της ακολουθούμενης εξεταστικής διαδικασίας δεν προβλέπεται η επίδειξη των γραπτών στους/στις εξετασθέντες/εξετασθείσες.

II. Βαθμός Πτυχίου/Διπλώματος, σταθμισμένο με τη σειρά κατάταξης του/της υποψηφίου/ιας ως πτυχιούχου, όπως προκύπτει από έγγραφο της Γραμματείας [σαράντα τοις εκατό (40%)].

III. Προφορική συνέντευξη [είκοσι τοις εκατό (20%)].

Στην προφορική συνέντευξη λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία φακέλου, δηλαδή ο αριθμός και οι βαθμοί των προπτυχιακών μαθημάτων της ειδικότητας, η συναφής με την Ειδικεύση δραστηριότητα, η πιστοποιημένη γνώση ξένων γλωσσών και η εν γένει προσωπική συγκρότηση του/της υποψηφίου/ιας.

Άρθρο 7

Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Η Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους/ες τους/τις υποψηφίους/ες και, ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους/ες δεν πληρούν τα ελάχιστα προαπαιτούμενα που έχουν καθοριστεί.

Καλεί σε εξετάσεις, μετά το πέρας των οποίων οι επιτυχόντες/ούσες σε αυτές προσκαλούνται σε συνέντευξη.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών.

Σε περιπτώσεις ισοβαθμίας, εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες/σασες, αρκεί ο αριθμός να μην υπερβαίνει τον ανώτατο αριθμό εισακτέων που ορίζεται στο άρθρο 6 του παρόντος. Αν υπάρχουν περισσότεροι ισοβαθμήσαντες/σασες για την τελευταία διαθέσιμη θέση, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου και η επίδοση στα προπτυχιακά μαθήματα ειδικεύσεως.

Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την ανακοίνωση των προσωρινών αποτελεσμάτων, οι υποψήφιοι/ες έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης επί του πίνακα των επιτυχόντων/ουσών. Η ένσταση εξετάζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και το αποτέλεσμα της κοινοποιείται στους/στις ενδιαφερόμενους/ες το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών και τυχόν επιλαχόντων/ουσών επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Σε περίπτωση που ένας/μία υποψήφιος/α δεν εγγραφεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, λαμβάνεται ως άρνηση αποδοχής της θέσης κι αυτή καλύπτεται με τον αμέσως επόμενο/η επιτυχόντα/ούσα.

Άρθρο 8

Διάρκεια και Όροι Φοίτησης

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται στα πέντε (5) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Πέρα από τα χρονικά αυτά όρια ο/η φοιτητής/τρια διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

Στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες μπορεί να χορηγηθεί για σοβαρούς λόγους (υγείας, στράτευσης, εγκυμοσύνης, λοχειάς και ανωτέρας βίας), κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης και προσκόμισης των απαραίτητων δικαιολογητικών, αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια χάνει την ιδιότητα του/της φοιτητή/τριας. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετρείται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Δεν προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που γίνονται δεκτοί/ές στο Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

1. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των ασκήσεων είναι υποχρεωτική. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο για σοβαρούς αιτιολογημένους λόγους. Δεν επιτρέπονται πάνω από τρεις (3) απουσίες σε κάθε μάθημα.

2. Να συμμετέχουν στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

3. Να υποβάλλουν εμπρόθεσμα τις δηλώσεις μαθημάτων κάθε εξάμηνο.

4. Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που απαιτούνται για κάθε μάθημα.

5. Να προσέρχονται στις εξετάσεις.

6. Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, μαζί με την προς αξιολόγηση διπλωματική τους εργασία, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

7. Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

8. Εφόσον έχουν λάβει υποτροφία, να προσφέρουν ανταποδοτικό έργο, εφόσον αυτό προβλέπεται (φροντιστηριακά μαθήματα, συμβολή στη βιβλιοθήκη και στην έρευνα και όπου υπάρχει ανάγκη στις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου).

9. Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή σε δύο (2) ΠΜΣ του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του μεταπτυχιακού καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδυναμία τήρησης των παραπάνω, χωρίς

τεκμηριωμένη δικαιολογία, μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχία σε μάθημα ή σε αποκλεισμό από το πρόγραμμα.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγο διαγραφής του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας από το πρόγραμμα.

Σχετικά με το Erasmus, οι φοιτητές/τριες που φοιτούν με προγράμματα ανταλλαγής Erasmus οφείλουν να αποδεικνύουν γνώση της ελληνικής ή άλλης γλώσσας (αγγλικής) σε επίπεδο τουλάχιστον Β2.

Άρθρο 9 Υποτροφίες

Το Π.Μ.Σ. προβλέπει, σε περίπτωση που υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι, τη χορηγία υποτροφιών ή βραβείων αριστείας σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της σειράς εισαγωγής τους, και σύμφωνα με την κατανομή των πόρων στο κανονιστικό πλαίσιο. Οι ειδικότεροι όροι και το ποσό των υποτροφιών αναφέρονται στη σχετική ανακοίνωση.

Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα

των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Επίσης, εφόσον υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι, μπορεί να καλύψει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των φοιτητών/τριών σε εκπαιδευτική εκδρομή ή τις εκτυπωτικές δαπάνες των διπλωματικών εργασιών τους.

Άρθρο 10 Πρόγραμμα Σπουδών

A. ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Π.Μ.Σ. διαρθρώνεται σε πέντε (5) εξάμηνα.

Το σύνολο των μονάδων ECTS από τα μαθήματα και τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία στα πέντε (5) εξάμηνα σπουδών είναι εκατόν πενήντα (150) ECTS.

Στο αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό περιλαμβάνονται τρεις (3) ειδίκευσεις:

- α) Προϊστορική Αρχαιολογία,
- β) Κλασική Αρχαιολογία και
- γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία.

Τα μαθήματα ανά ειδίκευση αρθρώνονται ενδεικτικά ως ακολούθως από τον κατάλογο των προσφερόμενων μαθημάτων:

A. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΠΡ 701	Νησιωτική Αρχαιολογία - Μεθοδολογία και Προβληματική	3	Υ	15
ΑΠΡ 712	Αρχαιοβοτανική - Άνθρωποι και Φυτά στην προϊστορική νοτιοανατολική ευρώπη και την ανατολική Μεσόγειο	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΠΡ 715	Ταφική Αρχαιολογία: η διαχείριση του θανάτου στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 707	Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας - Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας I		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας II		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30

5ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙΙ		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30
Κατάλογος Μαθημάτων				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΠΡ 701	Νησιωτική Αρχαιολογία - Μεθοδολογία και Προβληματική	3	Υ	15
ΑΠΡ 702	Η Πρώιμη Ναυσιπλοΐα στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο - Ζητήματα αρχαιολογικής έρευνας και ερμηνείας	3	Υ	15
ΑΠΡ 703	Από το κυνήγι και την τροφосуλλογή στην παραγωγή της τροφής στον ελλαδικό χώρο - Αρχαιολογικά ζητήματα 'μετάβασης'	3	Υ	15
ΑΠΡ 704	Από τους τελευταίους κυνηγούς-τροφосуλλέκτες του τέλους του Πλειστόκαινου στους πρώτους γεωργούς της αρχής του Ολόκαινου (12η - 9η χιλ. π.Χ.) στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο (Μ. Ανατολή, Κύπρος, Ανατολία)	3	Υ	15
ΑΠΡ 705	Προϊστορικά τοπία: ανθρώπινες κοινωνίες και περιβάλλον	3	Υ	15
ΑΠΡ 706	Κοινωνικές και τελετουργικές πρακτικές στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 707	Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας - Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές	3	Υ	15
ΑΠΡ 708	Προϊστορική αρχαιολογία και αρχαιολογικές επιστήμες	3	Υ	15
ΑΠΡ 709	Συστήματα ανταλλαγών και δίκτυα επικοινωνίας στην προϊστορική Ελλάδα	3	Υ	15
ΑΠΡ 710	Προϊστορική αρχαιολογία - Εθνοαρχαιολογία - Πειραματική Αρχαιολογία	3	Υ	15
ΑΠΡ 711	Η αρχαιολογία των ανθρώπινων καταλοίπων	3	Υ	15
ΑΠΡ 712	Αρχαιοβοτανική - Άνθρωποι και φυτά στην προϊστορική νοτιοανατολική ευρώπη και την ανατολική Μεσόγειο	3	Υ	15
ΑΠΡ 713	Προϊστορικές τεχνολογίες - αρχαιολογικά δεδομένα και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 714	Η αρχαιολογία της διατροφής: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 715	Ταφική Αρχαιολογία: η διαχείριση του θανάτου στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 716	Οι κοινωνίες του Αιγαίου στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: κύρια ερωτήματα και ερμηνευτικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 717	Από την κοινότητα στην ανακτορική πολιτεία: όψεις της εξουσίας και δύναμης στο προϊστορικό Αιγαίο της 3ης και 2ης χιλ.	3	Υ	15
ΑΠΡ 718	Το Βόρειο Αιγαίο στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: Εναλλακτικές πορείες προς την κοινωνική και οικονομική πολυπλοκότητα	3	Υ	15
ΑΠΡ 719	Τεχνολογικές παραδόσεις και καινοτομίες στην 3η και 2η χιλ. π.Χ. στο Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 720	Ζητήματα Παλαιολιθικής αρχαιολογίας	3	Υ	15

Β. ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΚΛ 701	Πρώιμη ιστορική και αρχαϊκή περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 708	Ο βίος των αρχαίων	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
2 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΚΛ 702	Κλασική περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 705	Ενεπίγραφα μνημεία	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας I		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας II		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
5 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας III		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30
Κατάλογος Μαθημάτων				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΚΛ 701	Πρώιμη ιστορική και αρχαϊκή περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 702	Κλασική περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 703	Ελληνιστική περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 704	Ρωμαϊκή περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 705	Ενεπίγραφα μνημεία	3	Υ	15
ΑΚΛ 706	Νομισματική	3	Υ	15
ΑΚΛ 707	Διαχρονική εξέταση των αρχαιολογικών μνημείων	3	Υ	15
ΑΚΛ 708	Ο βίος των αρχαίων	3	Υ	15
ΑΚΛ 709	Εικονογραφία και εικονολογία	3	Υ	15
ΑΚΛ 710	Τα αρχαιολογικά μνημεία και η λειτουργία τους	3	Υ	15
ΑΚΛ 711	Πρακτική άσκηση: Μνημεία και η προβληματική τους	3	Υ	15
ΑΚΛ 712	Αρχαιολογικές μελέτες: κριτική προσέγγιση	3	Υ	15

Γ. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ABY 708	Διάκοσμος και η θεματική του στα βυζαντινά μνημεία Ι	3	Υ	15
ABY 703	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού Ι	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
2 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ABY 701	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας Ι	3	Υ	15
ABY 706	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο ΙΙ: Μνημειακή Τοπογραφία Κωνσταντινούπολης	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας Ι		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙ		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
5 ^ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙΙ		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30
	Κατάλογος Μαθημάτων			
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ABY 701	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας Ι	3	Υ	15
ABY 702	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας ΙΙ	3	Υ	15
ABY 703	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού Ι	3	Υ	15
ABY 704	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού ΙΙ	3	Υ	15
ABY 705	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο Ι: Τοπογραφία Θεσσαλονίκης - Μακεδονίας	3	Υ	15
ABY 706	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο ΙΙ: Μνημειακή τοπογραφία Κωνσταντινούπολης	3	Υ	15
ABY 707	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο ΙΙΙ	3	Υ	15
ABY 708	Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία Ι	3	Υ	15
ABY 709	Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία ΙΙ	3	Υ	15
ABY 710	Αρχαιολογία και τέχνη στη σταυροφορική Ανατολή	3	Υ	15
ABY 711	Αρχαιολογία και τέχνη στο Βυζάντιο και τη Δύση κατά τους μέσους χρόνους	3	Υ	15
ABY 712	Ισλαμική τέχνη και αρχιτεκτονική στον χώρο της Εγγύς Ανατολής και της Μικράς Ασίας (11ος -15ος αι.)	3	Υ	15

Το αναλυτικό Πρόγραμμα Μαθημάτων ανακοινώνεται στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους. Η δήλωση επιλογής μαθημάτων γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (εντός των δύο πρώτων εβδομάδων). Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει τρεις (3) ώρες διδασκαλίας, οι οποίες αντιστοιχούν σε δεκαπέντε (15) μονάδες ECTS και είναι διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων. Η έναρξη και η λήξη των μαθημάτων καθορίζονται από το ακαδημαϊκό ημερο-

λόγιο, ενώ η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική.

Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί με επιτυχία σε τέσσερα (4) εξαμηνιαία μεταπτυχιακά μαθήματα [σύνολο εξήντα (60) μονάδες ECTS]. Ο/Η φοιτητής/τρια πρέπει να παρακολουθήσει το σύνολο των τεσσάρων (4) μαθημάτων στη διάρκεια του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου σπουδών ανά δύο (2) μαθήματα το εξάμηνο.

Η πορεία της μεταπτυχιακής διπλωματικής του/της εργασίας παρακολουθείται κατά το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εξάμηνο με τη βοήθεια δύο (2) υποχρεωτικών σχετικών με την εργασία μαθημάτων (20 μονάδες ECTS).

Πρόκειται: α) για το μάθημα «Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας» στο τρίτο εξάμηνο (10 ECTS) που εξετάζεται με τη συμμετοχή του/της φοιτητή/τριας σε ημερίδα, κατά την οποία παρουσιάζει δημόσια το θέμα της μεταπτυχιακής διπλωματικής του/της εργασίας και την πρόδο του/της ενώπιον των καθηγητών/τριών του Π.Μ.Σ. και των άλλων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών, και β) ένα εξατομικευμένο μάθημα (10 ECTS). Το σύνολο των μονάδων ECTS από τα μαθήματα και τη διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία στα πέντε (5) εξάμηνα σπουδών είναι εκατόν πενήντα (150) ECTS.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΡ 701. Νησιωτική Αρχαιολογία - Μεθοδολογία και Προβληματική

Η σειρά σεμιναρίων του συγκεκριμένου μαθήματος αφορά το ζήτημα της κατανόησης της κατοίκησης σε νησιωτικά περιβάλλοντα από τη στιγμή του πρώτου αποικισμού τους και στη διάρκεια της διαμόρφωσης μιας νησιωτικής παράδοσης και πολιτισμού. Έννοιες όπως απομόνωση, ταυτότητα και επικοινωνία, πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο διεπιστημονικού ορισμού και σχολιασμού. Στη συνέχεια, η αρχαιολογική διάσταση του πρώτου αποικισμού των νησιών και των προβλημάτων που συνδέονται με τις έρευνες πεδίου θα εξεταστούν, με έμφαση σε ζητήματα παλαιογεωγραφίας, ευστατικών αλλαγών, δυναμικής των ακτογραμμών, ορατότητας του αρχαιολογικού υλικού κ.λπ. μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα από την περιοχή του Αιγαίου και της ανατολικής Μεσογείου. Το ζήτημα του πρώιμου αποικισμού των νησιών του Αιγαίου, της Κρήτης και της Κύπρου θα απασχολήσουν ιδιαίτερα τους/τις φοιτητές/τριες στη σειρά των μαθημάτων αυτών, δοκιμάζοντας στην πράξη τις θεωρητικές και ερμηνευτικές προσεγγίσεις που θα έχουν ήδη εξεταστεί. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ευρύτατη διεθνή βιβλιογραφία η οποία αντιμετωπίζει το φαινόμενο του αποικισμού των νησιών παγκοσμίως αναζητώντας παράλληλες πορείες λ.χ. ανάμεσα στις περιοχές της Μεσογείου και των νησιωτικών συμπλεγμάτων του Ειρηνικού.

ΑΠΡ 702. Η Πρώιμη Ναυσιπλοΐα στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο - Ζητήματα αρχαιολογικής έρευνας και ερμηνείας

Στη σειρά αυτή των σεμιναρίων θα εξεταστεί το ζήτημα της πρώιμης ναυσιπλοΐας στη Μεσόγειο και το Αιγαίο.

Πρόκειται για ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον ερευνητικό ζήτημα που άρχισε να απασχολεί τους αρχαιολόγους την τελευταία δεκαετία και έχει αποτελέσει πεδίο διεπιστημονικής καταγραφής διαφορετικών απόψεων και υποθέσεων εργασίας. Το ζήτημα αφορά τη δυνατότητα και επιθυμία των προϊστορικών ανθρώπων να στραφούν προς τη θάλασσα, να μετακινηθούν μέσω αυτής, να εκμεταλλευτούν τους παραγωγικούς της πόρους και να διακινήσουν ιδέες και προϊόντα. Η πρώιμη ναυσιπλοΐα ως πρακτική εμπλέκεται με τους μηχανισμούς διάδοσης της Νεολιθικής προς τα δυτικά μέσω των θαλάσσιων δρόμων του Αιγαίου και της Μεσογείου. Ερωτήματα όπως πότε ξεκινά ο αποικισμός των νησιών, ποια τεχνολογικά μέσα μια τέτοια θαλάσσια διακίνηση προϋποθέτει ή ποιοι ήταν οι λόγοι που έστρεψαν τους ανθρώπους στη θάλασσα, θα αποτελέσουν τον πυρήνα των παρουσιάσεων και του αρχαιολογικού προβληματισμού στη διάρκεια των μαθημάτων. Κεντρική αναφορά θα αποτελέσουν τα αρχαιολογικά δεδομένα που υπάρχουν και οι ερμηνευτικές προσεγγίσεις που έχουν κατατεθεί. Η αναζήτηση και η μελέτη της 'αρχαιολογίας' των τελευταίων κυνηγών τροφосуλλεκτών του Αιγαίου στο τέλος του Πλειστόκαινου και τις αρχές του Ολόκαινου - κάπου ανάμεσα στη 12η και 8η χιλιετία π.χ. - περιγράφουν σήμερα ένα σύνθετο αλλά και ελκυστικό ζήτημα αρχαιολογικής θεωρίας και πρακτικής. Σημαντικά νέα ευρήματα στο χώρο του Αιγαίου και της Κύπρου - εγκαταστάσεις της Ανώτερης Παλαιολιθικής (Επιπαλαιολιθικής ή Επιγραβέττιας, Μεσολιθικής) - φέρνουν στο ερευνητικό προσκήνιο το τέλος μιας μακράς τροφосуλλεκτικής και κυνηγετικής παράδοσης στο Αιγαίο που θα δώσει τη θέση της μετά το 7.000 π.χ. στις πρώτες γεωργικές κοινότητες. Το αρχαιολογικό ενδιαφέρον επικεντρώνεται στον αρχαιολογικό χαρακτήρα των μικρών αριθμητικά ομάδων αυτών που είναι γνωστές μέχρι σήμερα μέσα από λιγοστά παραδείγματα και σε μεγάλο βαθμό άγνωστες συνθήκες εγκατάστασης και μετακίνησης αλλά και καθημερινών παραγωγικών διαδικασιών, τεχνολογικών επιλογών, ανταλλαγών και ιδεολογικών πρακτικών.

ΑΠΡ 703. Από το κυνήγι και την τροφосуλλογή στην παραγωγή της τροφής στον ελλαδικό χώρο - Αρχαιολογικά ζητήματα 'μετάβασης'

Η σειρά των σεμιναρίων αφορά τη μελέτη του φαινομένου της μετάβασης από το κυνήγι και την τροφосуλλογή στην παραγωγή της τροφής (γεωργία, κτηνοτροφία) και από τις τελευταίες φάσεις της Παλαιολιθικής-Μεσολιθικής στη Νεολιθική. Με άλλα λόγια στη σημαντική αλλαγή του τρόπου ζωής και οργάνωσης των κοινωνιών που θα οδηγήσει σε μια νέα ιστορική πραγματικότητα. Το θέμα θα περιλαμβάνει την αναζήτηση των αιτιών - κάθε είδους (περιβαλλοντική, κλιματική, οικονομική κ.λπ.) - που θα αποτελέσει και τον πυρήνα της αρχαιολογικής συζήτησης και προβληματισμού. Ιδιαίτερη εμβάθυνση θα δοθεί στα αρχαιολογικά παραδείγματα τα οποία καταγράφουν τις διαφορετικές εκδοχές αυτής της μετάβασης από ένα τρόπο παραγωγής σ' ένα άλλο, με ότι αυτό συνεπάγεται για την κοινωνική οργάνωση και την ιδεολογική έκφραση των κοινωνιών της περιόδου. Παράλληλα, το φαινόμενο της μετάβασης θα μελετηθεί από ιστορική και ανθρωπολογική άποψη και θα εξεταστούν

οι τρόποι με τους οποίους η αρχαιολογική προβληματική αναζητά ευρύτερες συσχετίσεις. Τέλος, η κατανόηση των διαδικασιών μετάβασης που καταγράφονται στον ελλαδικό χώρο θα αναζητηθεί μέσα από την τεκμηρίωση που προσφέρει κάθε είδους αρχαιολογικών δεδομένων (αρχαιοβοτανικά, αρχαιοζωολογικά, τεχνολογία κ.λπ.).

ΑΠΡ 704. Από τους τελευταίους κυνηγούς-τροφοσυλλέκτες του τέλους του Πλειστόκαινου στους πρώτους γεωργούς της αρχής του Ολόκαινου (12η - 9η χιλ. π.Χ.) στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο (Μ. Ανατολή, Κύπρος, Ανατολία)

Στη σειρά των μαθημάτων αυτών θα εξεταστεί το φαινόμενο της αρχής και της εξαπλώσης της γεωργίας στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, Ανατολίας και την Κύπρο. Η 'αρχαιολογία' των ανθρώπινων ομάδων του τέλους του Πλειστόκαινου και των αρχών του Ολόκαινου (20.000 - 10.000 χρόνια πριν από σήμερα) στον ευρύ αυτό γεωγραφικό χώρο δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την περιγραφή και κατανόηση της διαδικασίας 'μετάβασης' από την τροφосυλλογή, το κυνήγι και τη μετακίνηση στις πρώτες καλλιέργειες άγριων φυτών, στη γεωργία, στην εξημέρωση των ζώων και στις μόνιμες εγκαταστάσεις. Οι πολυσήμαντες και σε μεγάλο βαθμό άγνωστες - σε ουσιαστικές πλευρές τους - αυτές πολιτισμικές αλλαγές συνεχίζουν να συσσωρεύονται με εντυπωσιακό ρυθμό μέσα από το πρόσφατο ανασκαφικό-αρχαιολογικό υλικό της περιοχής της Μ. Ανατολής, της Ανατολίας αλλά και περιοχών όπως της Κύπρου. Από την άλλη μεριά η κατανόηση των διαδικασιών που εμπλέκονται στην ερμηνευτική διαδικασία απαιτεί τη χρήση θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων η συμβολή των οποίων θα αποτελέσουν μια σημαντική παράμετρο της σχετικής συζήτησης που θα αναπτυχθεί στα πλαίσια των μαθημάτων. Στόχος του μαθήματος δεν είναι μόνο οι εξαντλητικές αναφορές σε πρωτογενές ανασκαφικό υλικό από τον χώρο της Μέσης Ανατολής ή την Κύπρο αλλά η συζήτηση και η κριτική αξιολόγηση των σύγχρονων ερμηνευτικών προσεγγίσεων ορισμών και πολιτισμικών φαινομένων και κυρίως οι 'αφηγήσεις' που κατατίθενται από πολλούς αρχαιολόγους όπως και η 'ιστορικότητα' των ανακατατάξεων που καταγράφονται από το τέλος του Πλειστόκαινου (12η χιλ. π.Χ.) και τις αρχές του Ολόκαινου (10η-8η χιλ. π.Χ.) στην περιοχή.

ΑΠΡ 705. Προϊστορικά τοπία: ανθρώπινες κοινωνίες και περιβάλλον

Στο σεμινάριο θα παρουσιαστούν θέματα διεπιστημονικών ερευνών που εξετάζουν το αρχαίο περιβάλλον σε σχέση με τις προϊστορικές κοινωνίες. Οι φοιτήτριες/τες θα εξοικειωθούν με τα ερωτήματα και τις μεθόδους της Περιβαλλοντικής Αρχαιολογίας. Θα εξετάσουν παραδείγματα αρχαιολογικών θέσεων όπου έχουν εφαρμοστεί τέτοιες μέθοδοι ώστε να κατανοήσουν και να σχολιάσουν θέματα της προϊστορικής έρευνας που αφορούν σε πρώιμες μετακινήσεις, διαφορετικές μορφές εγκατάστασης, επιλογή, διαχείριση και διαμόρφωση περιβαλλόντων, καθώς και σε ζητήματα χρονολόγησης και συσχετισμού των πολιτισμικών φαινομένων με μεγάλης κλίμακας κλιματικά επεισόδια του παρελθόντος.

ΑΠΡ 706. Κοινωνικές και τελετουργικές πρακτικές στο προϊστορικό Αιγαίο

Στο παρόν σεμινάριο θα συζητηθούν ζητήματα που ασχολούνται με τις κοινωνικές πρακτικές, τα τελετουργικά δρώμενα και τους μηχανισμούς διαμόρφωσης της ιδεολογίας και των αντιλήψεων των προϊστορικών κοινοτήτων του Αιγαίου. Διαφορετικές πτυχές του υλικού πολιτισμού, της οργάνωσης του ιδιωτικού και του δημόσιου χώρου αλλά και του τοπίου φανερώνουν τη σημαντική σχέση των ανθρώπων με σύμβολα, αντικείμενα και ιδεολογίες που παραπέμπουν σταδιακά στην προσπάθεια διαμόρφωσης λατρείας, ιδεών, συμβολικών συστημάτων, μύθων και κοσμολογικών αντιλήψεων ήδη από τη Νεολιθική περίοδο. Συλλογική κατανάλωση φαγητού και ποτού, εορταστικές εκδηλώσεις, τελετουργικά δρώμενα, περιστατικά βιωματικών εμπειριών και συμμετοχής των αισθήσεων και του σώματος αλλά και εικονογραφικές αναπαραστάσεις τόπων και ανθρώπων (ειδώλια, σφραγιστικά δαχτυλίδια, τοιχογραφίες κ.λπ.) συμβάλλουν σε μια ρευστή εικόνα συνεχών διαπραγματεύσεων ταυτοτήτων, ρόλων και ιδεών στις προϊστορικές κοινότητες του Αιγαίου. Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η αποτύπωση των κοινωνικών και τελετουργικών πρακτικών, ο χαρακτήρας και η ένταξη τους, αλλά και ο βαθμός επίδρασής τους στη διαμόρφωση των κοινωνικών οργάνωσης και πολυπλοκότητας.

ΑΠΡ 707. Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας - Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές

Το μάθημα ΑΠΡ 707 «Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας - Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές» εξετάζει ειδικά προβλήματα της νεολιθικής ζωής στην Ελλάδα μέσα στο γεωγραφικό και πολιτισμικό πλαίσιο της Ανατολικής Μεσογείου.

Μάθημα Πρώτο: Το φυσικό και γεωγραφικό περιβάλλον της Ελλάδας την 9η έως 7η χιλιετία π.Χ.

Μάθημα Δεύτερο: Οι Μεσολιθικές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα.

Μάθημα Τρίτο: Η εμφάνιση της Νεολιθικής στην Μέση Ανατολή.

Μάθημα Τέταρτο: Η εμφάνιση της Νεολιθικής στην Ανατολία και στα παράλια του Αιγαίου.

Μάθημα Πέμπτο: Η αρχή της Νεολιθικής στην Ελλάδα και οι θεωρητικές προσεγγίσεις της πολιτιστικής μεταβολής. Η μαρτυρία των σύγχρονων μοριακών αναλύσεων.

Μάθημα Έκτο: Τα χαρακτηριστικά της νεολιθικής κοινωνίας. Η μετάβαση από τις ομάδες κυνηγών και συλλεκτών στις κοινωνίες των γεωργοκτηνοτρόφων. Ο ρόλος του φύλου.

Μάθημα Έβδομο: Τα χαρακτηριστικά της νεολιθικής κοινωνίας. Η πρακτική βάση της αμοιβαιότητας και της αλληλεγγύης στις νεολιθικές κοινότητες.

Μάθημα Όγδοο: Η εμφάνιση του «νοικοκυριού» και του «οίκου» στις νεολιθικές κοινότητες του Ελλαδικού χώρου. Τα αρχαιολογικά δεδομένα.

Μάθημα Ένατο: Πρακτικές αμοιβαιότητας και η αρχαιολογική τους αποτύπωση.

Μάθημα Δέκατο: Οι διακοινοτικές σχέσεις και η επικοινωνία μεταξύ κοινοτήτων.

Μάθημα Ενδέκατο: Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών φοιτητών/τριών.

Μάθημα Δωδέκατο: Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών φοιτητών/τριών.

Μάθημα Δέκατο Τρίτο: Ανακεφαλαίωση.

ΑΠΡ 708. Προϊστορική αρχαιολογία και αρχαιολογικές επιστήμες

Μία από τις διαστάσεις της Νέας Αρχαιολογίας μέσα στη δεκαετία του '70 και εξής ήταν η υιοθέτηση των εργαλείων των θετικών επιστημών στην ανάλυση του περιβάλλοντος και του χώρου, των αρχαιολογικών συγκειμένων και ευρημάτων τους. Στο παρόν σεμινάριο θα συζητηθούν θέματα που αναδεικνύουν τη συμβολή των αρχαιολογικών επιστημών σε διαφορετικές όψεις της οργάνωσης και διαχείρισης των προϊστορικών κοινωνιών του Αιγαίου, όπως είναι οι πετρογραφικές και χημικές αναλύσεις στα υλικά κατάλοιπα, οι αναλύσεις σταθερών ισοτόπων και αρχαίου DNA στα οργανικά κατάλοιπα, η ψηφιακή και τρισδιάστατη απεικόνιση του χώρου και των αντικειμένων, η γεωφυσική διασκόπηση του χώρου και η μικρομορφολογία των ιζημάτων. Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η επισκόπηση της εφαρμογής των αναλυτικών μεθόδων και της μεθοδολογίας των θετικών επιστημών στην ερμηνεία των αρχαιολογικών ερωτημάτων.

ΑΠΡ 709. Συστήματα ανταλλαγών και δίκτυα επικοινωνίας στην προϊστορική Ελλάδα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των συστημάτων ανταλλαγών και των δικτύων επικοινωνίας και επαφών στον χώρο του Αιγαίου της Εποχής του Χαλκού (3η - 2η χιλ. π.Χ.). Βάση της μελέτης θα αποτελέσουν οι θεωρητικές προσεγγίσεις των επαφών και ανταλλαγών στις προϊστορικές κοινωνίες, σύμφωνα με τις οποίες θα μελετηθούν και θα αναλυθούν τα αρχαιολογικά δεδομένα και οι πληροφορίες των γραπτών τεκμηρίων της περιόδου από την Ελλάδα και την αρχαία Εγγύς Ανατολή. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα συζητηθούν, επίσης, οι δυνατότητες και οι περιορισμοί της αρχαιολογικής έρευνας στην ιχνηλάτηση και ανασύσταση των δικτύων αυτών μέσω των στοιχείων που εντοπίζονται στο αρχαιολογικό υλικό και τα κείμενα, ενώ θα εξεταστούν διεξοδικά χαρακτηριστικές πτυχές του θέματος που αφορούν στις ανταλλαγές και επαφές τόσο σε τοπικό όσο και στο λεγόμενο «διεθνές» επίπεδο με την περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, όπως η επίσημη ανταλλαγή δώρων, η «διπλωματική» αλληλογραφία της περιόδου, οι χερσαίοι και θαλάσσιοι δρόμοι του ανταλλακτικού εμπορίου, τα ναυάγια κ.λπ.

ΑΠΡ 710. Προϊστορική αρχαιολογία - Εθνοαρχαιολογία - Πειραματική Αρχαιολογία

Το περιεχόμενο του μαθήματος αναφέρεται στη δυναμική σχέση προϊστορικής αρχαιολογίας, εθνοαρχαιολογίας και πειραματικής αρχαιολογίας, όπως αυτή διαμορφώθηκε τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα αλλά και εξελίχθηκε μέχρι σήμερα τόσο στο επίπεδο της θεωρίας (ερμηνεία) όσο και μεθοδολογίας (χρήση της αναλογίας). Η σχέση αυτή στόχο έχει να διευρύνει την ερμηνευτική διαδικασία κατανόησης και γνώσης του παρελθόντος σε ότι αφορά κάθε πτυχή οργάνωσης των

προϊστορικών κοινωνιών (χώρου, οικονομία, τεχνολογία, ιδεολογία). Με άλλα λόγια τις δυνατότητες που προσφέρει το 'εθνογραφικό παρόν' για τη γνώση του 'αρχαιολογικού παρελθόντος'. Ποιοι είναι οι περιορισμοί της αναλογικής σχέσης που ενυπάρχει σε πολλά διαχρονικά φαινόμενα οργάνωσης και συμπεριφοράς του ανθρώπου. Τέλος, το μάθημα θα ασχοληθεί με συγκεκριμένα εθνοαρχαιολογικά παραδείγματα που ασχολούνται με την ελλαδικό χώρο και τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αρχαιολογικών φαινομένων της προϊστορίας.

ΑΠΡ 711. Η αρχαιολογία των ανθρώπινων καταλοίπων

Το σεμινάριο θα προσπαθήσει να καλύψει καταρχήν θέματα που αφορούν στη μεταχείριση των νεκρών, τη δημογραφία αρχαιολογικών πληθυσμών, την επίδραση των ασθενειών καθώς και τις διατροφικές συνήθειες στη μελέτη των προϊστορικών κοινοτήτων. Παράλληλα, θα γίνει παρουσίαση των μακροσκοπικών τεχνικών αλλά και των αναλυτικών μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των σκελετικών πληθυσμών όπως είναι η αναγνώριση και ο προσδιορισμός του φύλου και της ηλικιακής κατηγορίας σε ανήλικα και ενήλικα άτομα, η καταγραφή μετρικών και μη μετρικών χαρακτηριστικών καθώς και παθολογικές αλλοιώσεις όπως αυτές επιδρούν στο σκελετό. Όλα τα μεθοδολογικά ζητήματα θα παρουσιάζονται μέσα από αρχαιολογικά παραδείγματα που αφορούν προϊστορικούς πληθυσμούς του Αιγαίου και της ευρώπης με σκοπό την καλύτερη κατανόηση τους σε επίπεδο εφαρμογής στα ερμηνευτικά αρχαιολογικά μοντέλα. Η θεωρητική διδασκαλία θα συνοδεύεται με εργαστηριακά μαθήματα με σκοπό την απόκτηση βασικών γνώσεων ανατομίας του ανθρώπινου σκελετού και την εφαρμογή των μακροσκοπικών τεχνικών στην καταγραφή των σκελετικών πληθυσμών.

ΑΠΡ 712. Αρχαιοβοτανική - Άνθρωποι και φυτά στην προϊστορική νοτιοανατολική ευρώπη και την ανατολική Μεσόγειο

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στη διερεύνηση του ρόλου των φυτών στη διαμόρφωση των προϊστορικών κοινωνιών στη νοτιοανατολική ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Παράλληλα εξετάζονται συγκριτικά δεδομένα και από άλλες περιοχές του κόσμου. Η Αρχαιοβοτανική αποτελεί το ειδικότερο αντικείμενο του μαθήματος και εξετάζονται επιμέρους τομείς όπως η παλυνολογία, η ανθρακολογία, η μελέτη καρπών και σπερμάτων ή άλλων μακροκαταλοίπων και μικροκαταλοίπων (αμυλόκοκκοι και φυτόλιθοι), στο βαθμό που αυτά συμβάλουν στη διερεύνηση της προϊστορικής ανθρώπινης δράσης. Μέσα από μια πληθώρα δεδομένων εξετάζονται συγκεκριμένες ανθρώπινες επιλογές που αφορούν την επιλογή του χώρου εγκατάστασης, την οργάνωση της παραγωγής της τροφής, της διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος, δικτύων επαφών μεταξύ περιοχών, αλλαγών στο χρόνο στην οικονομική και κοινωνική οργάνωση των προϊστορικών κοινωνιών. Μέσα από τα φυτικά κατάλοιπα προσεγγίζονται πτυχές της ανθρώπινης δράσης κατά το προϊστορικό παρελθόν που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που αφορούν τόσο την καθημερινότητα όσο και ειδικές περιστάσεις (π.χ. συλλογικά πλαίσια κατανάλωσης τροφής, ταφικές πρακτικές, τελετουργικές

και θεραπευτικές πρακτικές). Η προσέγγιση στο πλαίσιο του μαθήματος αποκαλύπτει την πολυπλοκότητα των ανθρώπινων επιλογών που οδηγούν σε πολιτισμικές διαφοροποιήσεις στο χώρο και το χρόνο.

ΑΠΡ 713. Προϊστορικές τεχνολογίες - αρχαιολογικά δεδομένα και μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Η συνεισφορά των θετικών επιστημών στην αρχαιολογική ερμηνευτική είναι μια εξέλιξη των τελευταίων δεκαετιών του 20ου αιώνα και εκφράζεται μέσα από την ανάπτυξη των αρχαιομετρικών μελετών. Αυτές καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα αρχαιολογικών υλικών και μεθόδων, από μεθόδους ραδιοχρονολόγησης μέχρι ισοτοπικές και γεωαρχαιολογικές αναλύσεις που αφορούν ζητήματα περιβάλλοντος, δομημένου χώρου, σκελετικών καταλοίπων κ.λπ. Το συγκεκριμένο σεμινάριο στόχο έχει μια πρώτη παρουσίαση των διαφορετικών αρχαιομετρικών μεθόδων και τη συζήτηση της χρησιμότητάς τους για την αρχαιολογία και την κατανόηση του παρελθόντος.

ΑΠΡ 714. Η αρχαιολογία της διατροφής: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Η έρευνα της προϊστορικής διατροφής έχει αποκτήσει σημαντικό ρόλο τα τελευταία χρόνια. Έχοντας ως αφετηρία τη ρήση του Andrew Sherratt (1991) ότι οι άνθρωποι δεν καταναλώνουν είδη αλλά γεύματα, μια σειρά από συνέδρια, επιστημονικά άρθρα και βιβλία έχουν επικεντρωθεί σε τρόφιμα πολυτελείας (van der Veen, 2003), ειδικά πλαίσια κατανάλωσης όπως συλλογικά γεύματα με κρέας και αλκοόλ (Jones, 2007; Wright, 2004; Miracle and Milner, 2002) ή στις ποικίλλες κοινωνικές, οικονομικές και συμβολικές διαστάσεις της τροφής στις ανθρώπινες κοινωνίες (Gosden and Hather, 1999). Ερευνητικά προγράμματα έχουν εξετάσει το ζήτημα της 'παγκοσμιοποίησης' στα προϊστορικά τρόφιμα (Martin Jones et al., 2011), την κατανάλωση ειδικών τροφίμων όπως τα γαλακτοκομικά προϊόντα (Craig et al., 2005; Evershed et al., 2008). Παράλληλα, μια ποικιλία μεθόδων και προσεγγίσεων σε διαφορετικές περιοχές και εποχές αφορούν την έρευνα της διατροφής με τη χρήση αναλυτικών εργαλείων όπως οι χημικές αναλύσεις, οι ισοτοπικές αναλύσεις, συχνά συνοδευόμενες από πειραματικές και εθνογραφικές προσεγγίσεις (Anderson et al., 2013, Capparelli et al., 2011; Chevalier et al., 2014; Parker-Pearson, 2003; Renard and Mee, 2007; Tzedakis et al., 2008; Voutsaki and Valamoti, 2013). Το μάθημα εξετάζει το ρόλο της διατροφής σε ποικίλες πτυχές της ανθρώπινης ζωής κατά την προϊστορική περίοδο, από τις παλαιολιθικές κοινωνίες των κυνηγών/τροφοσυλλεκτών μέχρι τις ιεραρχημένες κοινωνίες της Εποχής του Χαλκού με παραδείγματα από διάφορα μέρη του κόσμου.

ΑΠΡ 715. Ταφική Αρχαιολογία: η διαχείριση του θανάτου στο προϊστορικό Αιγαίο

Στο σεμινάριο αυτό θα συζητηθούν ζητήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση του θανάτου, όπως αυτά αποτυπώνονται μέσα από τις ταφικές πρακτικές από τη Νεολιθική περίοδο μέχρι την Πρώιμη εποχή του Σιδήρου στον ευρύτερο χώρο του Αιγαίου. Η παραπάνω θεματική θα αναπτυχθεί μέσα στο πλαίσιο της σύγχρονης θεωρητικής προσέγγισης της ταφικής αρχαιολογίας και της

τελετουργίας του θανάτου με την παράλληλη εξέταση σύγχρονων εθνογραφικών παραλλήλων. Διαφορετικές όψεις που θα εξεταστούν σε σχέση με τα παραπάνω αφορούν τόσο στη μεταχείριση των νεκρών (π.χ. πρωτογενών έναντι δευτερογενών ταφών, ατομικών έναντι συλλογικών ταφών, ενταφιασμού έναντι καύσης) όσο και των στοιχείων του υλικού πολιτισμού (π.χ. αρχιτεκτονικοί ταφικοί τύποι και κτερίσματα), το τελετουργικό ταπιο και τη μνήμη, την κοινωνική θέση, τις κοινωνικές ταυτότητες και τις σχέσεις ιεραρχίας και εξουσίας, όπως αποτυπώνονται στο ταφικό πεδίο. Παράλληλα, θα συζητηθούν και χαρακτηριστικά που αφορούν τη βιολογική υπόσταση των νεκρών όπως το φύλο και η ηλικία σε σχέση με στοιχεία του υλικού πολιτισμού με τον τρόπο που αυτά αποδίδονται κατά τη διαδικασία της ταφής.

ΑΠΡ 716. Οι κοινωνίες του Αιγαίου στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: κύρια ερωτήματα και ερμηνευτικές προσεγγίσεις

Στο σεμινάριο αυτό θα εξεταστούν ζητήματα που αναδεικνύουν τη σύγχρονη συζήτηση και προβληματική στη διαμόρφωση των κοινωνιών του Αιγαίου στη 3η και 2η χιλ. π.Χ. Επιμέρους θέματα που θα συζητηθούν περιλαμβάνουν: το πέρασμα από τη συλλογικότητα της Νεολιθικής στο ανεξάρτητο νοικοκυριό και την εμφάνιση κοινωνικής πολυπλοκότητας στην ΠΕΧ, τον κυρίαρχο ρόλο των Κυκλάδων στα συστήματα ανταλλαγών του Αιγαίου στην ΠΕΧ, τη διαμόρφωση των κοινωνιών στη ΜΕ περίοδο και την εμφάνιση τοπικών αρχηγών στην πρώιμη Μυκηναϊκή περίοδο, το ρόλο των εμπορικών δικτύων στο Αιγαίο και στην ανατ. Μεσόγειο καθώς και την αλληλεπίδραση των κοινωνιών του Αιγαίου στο ευρύτερο χώρο, τις σύγχρονες ερμηνευτικές προσεγγίσεις στην εμφάνιση 'ξένων' πολιτισμικών στοιχείων στη διαμόρφωση των τοπικών κοινωνιών, π.χ. εκμικνωϊσμός, εκμυκηναϊσμός.

ΑΠΡ 717. Από την κοινότητα στην ανακτορική πολιτεία: όψεις της εξουσίας και δύναμης στο προϊστορικό Αιγαίο της 3ης και 2ης χιλ.

Στο σεμινάριο αυτό θα συζητηθούν ζητήματα που σχετίζονται με την εμφάνιση και το χαρακτήρα κοινωνικών δομών κεντρικής εξουσίας στο Αιγαίο κατά τη 2η χιλ. π.Χ αλλά και των εκφράσεων κοινωνικής πολυπλοκότητας που προηγούνται στη 3η χιλ. Ειδικότερα, θα γίνει εμβάθυνση σε ζητήματα οργάνωσης του χώρου, διαχείρισης του θανάτου καθώς και των κοινωνικών μηχανισμών και πρακτικών, συμβολικών και οργανωμένων τελετουργικών συστημάτων, ιδεολογικών μηχανισμών μέσω της εικονογραφίας και της οργάνωσης συναθροίσεων επιδεικτικής κατανάλωσης, ανταλλαγών και εμπορικών δικτύων που οδηγούν σταδιακά στην παρουσία οργανωμένης διοίκησης και στην εμφάνιση των ανακτορικών συστημάτων στο Αιγαίο.

ΑΠΡ 718. Το Βόρειο Αιγαίο στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: Εναλλακτικές πορείες προς την κοινωνική και οικονομική πολυπλοκότητα

Οι κοινωνίες της Μακεδονίας σύμφωνα με τα πρόσφατα δεδομένα, φαίνεται να είχαν έναν σημαντικό και δυναμικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτισμικών χαρακτηριστικών της ΝΑ ευρώπης και του Αιγαίου κατά τη Νεολιθική περίοδο μέχρι το τέλος της 5ης χιλ. Η 3η και

2η χιλιετία στο βορειοελλαδικό χώρο διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με τις μεταβολές που σημειώνονται στο νότιο Αιγαίο και οδηγούν σταδιακά στη διαμόρφωση ιεραρχημένων κοινωνιών και πολιτικών και διοικητικών συστημάτων κεντρικής εξουσίας. Το παρόν σεμινάριο θα εξετάσει ζητήματα οργάνωσης και χρήσης του χώρου, τεχνολογικών παραδόσεων και καινοτομιών, εκμετάλλευσης πρώτων υλών και συστήματα ανταλλαγών και δικτύων, κοινωνικών και τελετουργικών πρακτικών καθώς και ταφικών εθίμων που χαρακτηρίζουν τις κοινωνίες του βορειοελλαδικού χώρου. Έμφαση θα δοθεί ειδικά στα τοπικά χαρακτηριστικά ενώ θα συζητηθούν και τα πολιτισμικά και τεχνολογικά στοιχεία που έχουν υιοθετηθεί επιλεκτικά από γειτονικές περιοχές των Βαλκανίων και του νοτίου Αιγαίου στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των κοινωνιών της Μακεδονίας.

ΑΠΡ 719. Τεχνολογικές παραδόσεις και καινοτομίες στην 3η και 2η χιλ. π.Χ. στο Αιγαίο

Οι σταδιακές μεταβολές στην οργάνωση των κοινωνιών του Αιγαίου κατά τη 3η και 2η χιλ. π.Χ. συνοδεύονται από πλήθος στοιχείων που αφορούν στη διατήρηση τεχνολογικών παραδόσεων από τη Νεολιθική περίοδο αλλά και καινοτομιών που χαρακτηρίζουν την εποχή του Χαλκού. Πρόκειται ειδικότερα για τη σύζευξη ή υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και πρώτων υλών από ντόπιες ή εισηγμένες πηγές σε διαφορετικά υλικά όπως είναι ο πηλός, ο λίθος, το οστό αλλά και τα μέταλλα που στην εποχή του Χαλκού κάνουν δυναμική την παρουσία τους σε διαφορετικές όψεις του υλικού πολιτισμού. Το σεμινάριο θα εστιάσει σε ζητήματα τεχνολογίας και τεχνογνωσίας ως προς τις ύλες, τους τρόπους και τα διαφορετικά στάδια κατασκευής, κατανάλωσης αλλά και κυκλοφορίας των αντικειμένων. Τα αντικείμενα θα αντιμετωπιστούν ως φορείς μνήμης και μεταφοράς γνώσης και τεχνογνωσίας μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο που τα παράγει και τα χρησιμοποιεί ενώ παράλληλα θα συζητηθούν και ως κατασκευές γοήτρου και προϊόντα ανταλλαγών στα δίκτυα των κοινοτήτων της εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο και στις γειτονικές περιοχές των Βαλκανίων και της ανατ. Μεσογείου.

ΑΠΡ 720. Ζητήματα Παλαιολιθικής αρχαιολογίας

Το αντικείμενο του μαθήματος αφορά ζητήματα θεωρίας και μεθοδολογίας της Παλαιολιθικής Αρχαιολογίας δηλ. των υλικών καταλοίπων που συνδέονται με την πρώτη εμφάνιση του ανθρώπου και στη συνέχεια την εξέλιξη του σ' όλα τα επίπεδα της ζωής και συμπεριφοράς του. Οι συμμετέχοντες θα κληθούν να γνωρίσουν τα βασικά στοιχεία των λιθοτεχνιών που σημάδεψαν την τεχνολογική εξέλιξη του ανθρώπου από την Κατώτερη Παλαιολιθική και μέχρι το τέλος του Πλειστόκαινου (Ανώτερη Παλαιολιθική) στον παγκόσμιο χώρο, την Βαλκανική και την Ελλάδα. Παράλληλα θα εξοικειωθούν με ερμηνευτικά ζητήματα του κυνηγετικού τρόπου ζωής που απασχολούν τις τελευταίες δεκαετίες την παλαιολιθική έρευνα διεθνώς αλλά και θα εξειδικευτούν - όταν υπάρχει η δυνατότητα - σε θέματα παλαιολιθικής έρευνας στον ελλαδικό χώρο όπως αυτά αναδεικνύονται από τη μέχρι σήμερα αρχαιολογική έρευνα σε διαφορετικές περιοχές του πλανήτη.

ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΚΛ 701. Πρώιμη ιστορική και αρχαϊκή περίοδος

Η πρώιμη ιστορική (1000-700 π.Χ.) και αρχαϊκή (700-480 π.Χ.) περίοδος περιλαμβάνει τους αιώνες κατά τους οποίους σταδιακά διαμορφώθηκε και αποκρυσταλλώθηκε ο ελληνικός κόσμος. Από τον 10ο έως τον 8ο αιώνα π.Χ. παρατηρείται μία ανάκαμψη στον ελλαδικό χώρο καθώς και νέες μορφές κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης. Η μεγάλη ώθηση συντελείται από το β' μισό του 8ου αιώνα π.Χ. με την ανάπτυξη των πόλεων-κρατών και την εξάπλωση των Ελλήνων στη Μεσόγειο και τη Μαύρη Θάλασσα με την ίδρυση αποικιών. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσεται η πολιτική και η πολιτιστική ζωή η οποία αντανάκλαται σε διάφορους τομείς του υλικού πολιτισμού. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται ζητήματα που σχετίζονται με τη γένεση και την εξέλιξη της πόλης-κράτους, την ίδρυση και την οργάνωση των τοπικών και πανελλήνιων ιερών, την πολεοδομική οργάνωση, τις ταφικές πρακτικές, την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής, της πλαστικής, της κεραμικής, της μεταλλοτεχνίας, της μικροτεχνίας. Εξετάζονται επίσης οι σχέσεις των Ελλήνων με γειτονικούς λαούς, συζητούνται ερμηνευτικά ζητήματα σε σχέση με τις πολιτικές και κοινωνικές δομές, και θέματα οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης. Επιπλέον οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν και να εμβαθύνουν σε επιμέρους τομείς με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΑΚΛ 702. Κλασική περίοδος

Η κλασική περίοδος καλύπτει το διάστημα από το τέλος των περσικών πολέμων μέχρι την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου (480-323 π.Χ.). Η εποχή χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη άνθηση των πόλεων-κρατών σε πνευματικό και καλλιτεχνικό επίπεδο, τον μεταξύ τους ανταγωνισμό και τις ηγεμονικές τάσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την επικράτηση του βασιλείου της Μακεδονίας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσεται η πολιτική και η πολιτιστική ζωή η οποία αντανάκλαται σε διάφορους τομείς του υλικού πολιτισμού. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται ζητήματα που σχετίζονται με τις δομές της πόλης-κράτους, τη διεύρυνση και οργάνωση των τοπικών και πανελλήνιων ιερών, τη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών αγώνων, την πολεοδομική οργάνωση, τις ταφικές πρακτικές, την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής, της πλαστικής, της κεραμικής, της μεγάλης ζωγραφικής, της μεταλλοτεχνίας, της μικροτεχνίας. Εξετάζονται επίσης οι σχέσεις των Ελλήνων με άλλους λαούς, συζητούνται ερμηνευτικά ζητήματα σε σχέση με τις πολιτικές και κοινωνικές δομές, και θέματα οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης. Επιπλέον οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν και να εμβαθύνουν σε επιμέρους τομείς με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΑΚΛ 703. Ελληνιστική περίοδος

Η ελληνιστική περίοδος καλύπτει το διάστημα από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου μέχρι την κατάλυση του βασιλείου των Πτολεμαίων από τους Ρωμαίους (323-30 π.Χ.). Η εποχή χαρακτηρίζεται από τη παρακμή της πόλης-κράτους, τη δημιουργία βασιλείων στις περιοχές που κατέκτησε ο Αλέξανδρος και την ίδρυση νέων μεγάλων πόλεων σε αυτά. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσεται

η πολιτική και η πολιτιστική ζωή η οποία αντανάκλαται σε διάφορους τομείς του υλικού πολιτισμού. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται η σύζευξη του ελληνικού στοιχείου με τις κατά τόπους παραδόσεις σε πνευματικό και καλλιτεχνικό επίπεδο, ο ρόλο της βασιλικής αρχής στις τέχνες, η πολεοδομική οργάνωση, οι ταφικές πρακτικές, η εξέλιξη της αρχιτεκτονικής, της πλαστικής, της κεραμικής παραγωγής, της μεγάλης ζωγραφικής, της μεταλλοτεχνίας, της μικροτεχνίας, ερμηνευτικά ζητήματα σε σχέση με τις πολιτικές και κοινωνικές δομές, και θέματα οικονομικής και κοινωνικής οργάνωσης. Επιπλέον οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν και να εμβαθύνουν σε επιμέρους τομείς με επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΑΚΛ 704. Ρωμαϊκή περίοδος

Η Ρωμαϊκή περίοδος αναφέρεται στα αρχαιολογικά κατάλοιπα και την τέχνη στη διάρκεια μίας ευρύτατης περιόδου που εκτείνεται χρονικά από τον 1ο αι. π.Χ. έως την ύστερη αρχαιότητα. Θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην εξέταση των αρχαιολογικών καταλοίπων και των διαφόρων κατηγοριών της τέχνης που απαντούν στον ελλαδικό χώρο στην περίοδο της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Θα συζητηθεί το πολύπλοκο ζήτημα του «εκρωμαϊσμού», που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, με στόχο να διερευνηθεί σε ποιο βαθμό και με ποιον τρόπο συνδυάζεται η παράδοση με τα νέα στοιχεία που βαθμιαία υιοθετούνται από τη Δύση. Απώτερος στόχος είναι να προσφερθούν μέσω του μαθήματος αυτού εξειδικευμένες γνώσεις ενός πολιτισμού διαφορετικού από τον ελληνικό.

ΑΚΛ 705. Ενεπίγραφα μνημεία

Το μάθημα έχει σκοπό οι φοιτητές/τριες να έρθουν σε άμεση επαφή με τα ενεπίγραφα μνημεία και να εξοικειωθούν στη μεταγραφή και στη μετάφραση των αρχαίων ελληνικών επιγραφών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις αναθηματικές και τις επιτύμβιες επιγραφές.

ΑΚΛ 706. Νομισματική

Η Νομισματική, η μελέτη των νομισμάτων και των νομισματομορφών αντικειμένων, αποτελεί ένα ουσιαστικό εργαλείο για αρχαιολόγους και ιστορικούς στην προσπάθειά τους να προσεγγίσουν και να ερμηνεύσουν το παρελθόν.

Τα νομίσματα ως επίσημα προϊόντα κρατικών αρχών που παράγονταν σε μεγάλους αριθμούς, λειτούργησαν ως η κυριότερη μορφή χρήματος σε πολλές κοινωνίες για περισσότερο από δύο χιλιετίες. Οι παραστάσεις και οι επιγραφές που φέρουν στις επιφάνειές τους είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικές για την ιστορία, την ιδεολογία, τη θρησκεία και την τέχνη των κοινωνιών που τα εξέδωσαν και τα χρησιμοποίησαν. Τα μέταλλα κατασκευής τους -χρυσός, άργυρος, χαλκός ή κράματά τους- το βάρος και το μέγεθός τους, αλλά και ο τόπος ανεύρεσής τους, παρέχουν ένα πλούτο πληροφοριών για τη μελέτη και την ερμηνεία οικονομικών για τις οποίες οι γραπτές μαρτυρίες είναι φειδωλές. Επιπλέον, αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για τη χρονολόγηση αρχαιολογικών θέσεων και στρωμάτων, καθώς η περίσωσή τους σε μεγάλους αριθμούς -λόγω της μαζικής παραγωγής τους και της ανθεκτικότητας του υλικού κατασκευής τους- σε συνδυασμό με τις παραστάσεις και τις επιγραφές τους τα

καθιστούν από τα καλύτερα χρονολογήσιμα αρχαιολογικά αντικείμενα.

Το μάθημα εξετάζει διάφορες όψεις του αρχαίου κόσμου χρησιμοποιώντας τη μαρτυρία των νομισμάτων. Επιπλέον, αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τη μεθοδολογία της Νομισματικής μέσω ασκήσεων ταύτισης, περιγραφής και καταγραφής αρχαίων νομισμάτων.

ΑΚΛ 707 Διαχρονική εξέταση των αρχαιολογικών μνημείων

Η Αρχαιολογία ως επιστήμη αντιλαμβάνεται το πέρας του χρόνου μέσα από τα υλικά αντικείμενα που δημιουργήσε ο άνθρωπος. Στο μάθημα αυτό οι διάφορες κατηγορίες των μνημείων εξετάζονται στην εξέλιξή τους από τους γεωμετρικούς χρόνους ως το τέλος των ελληνιστικών χρόνων. Ένα θέμα προς μελέτη π.χ. είναι τα στάδια που πέρασε η απλή ιδιωτική οικία των γεωμετρικών χρόνων ως τις ελληνιστικές οικίες της Πέλλας ή της Δήλου. Τα μνημεία εξετάζονται ως προς τη μορφή τους και τη λειτουργία τους. Η μορφή συνδέεται με τη λειτουργία και οι σχετικές παρατηρήσεις συνδυασμένες με τις γραπτές πηγές, όπου υπάρχουν, μπορούν να μας διαφωτίσουν για την ανθρώπινη δημιουργία σε συγκεκριμένες περιόδους της αρχαιότητας. Για τις πρωιμότερες περιόδους πρέπει να διερευνώνται οι διαφορές από περιοχή σε περιοχή και ανάμεσα σε πληθυσμιακές ομάδες, ενώ στους ελληνιστικούς χρόνους οι διαφορές αμβλύνονται και η εικόνα που παρουσιάζουν οι διάφορες περιοχές του ελληνικού κόσμου είναι παρόμοια.

ΑΚΛ 708. Ο βίος των Αρχαίων

Στο μάθημα αυτό αφετηρία της μελέτης είναι ο άνθρωπος και η ζωή του, δημόσια και ιδιωτική, όπως προκύπτει από τα αρχαιολογικά ευρήματα από τους γεωμετρικούς ως τους ελληνιστικούς χρόνους. Τα υπό εξέταση θέματα μπορούν (να) είναι πολλά και ποικίλα, όσες και οι εκφάνσεις του ανθρώπινου βίου, π.χ. η γέννηση, η εκπαίδευση, ο γάμος, ο πόλεμος, ο θάνατος κ.τ.λ. Στο πλαίσιο αυτό οι φοιτητές/τριες μπορεί να μελετήσουν π.χ. την οργάνωση του χώρου των οικισμών, την οργάνωση του δημόσιου χώρου στις πόλεις, τους ιερούς χώρους σε συνάρτηση με το θρησκευτικό αίσθημα και την έκφρασή του, την οργάνωση των νεκροταφείων κ.τ.λ. Για τη διερεύνηση των θεμάτων λαμβάνονται υπόψη καθοριστικοί παράγοντες, όπως η εποχή, το περιβάλλον, η παράδοση, οι επιρροές. Η μελέτη προϋποθέτει τον συνδυασμό των αρχαιολογικών μαρτυριών με τις πληροφορίες των σχετικών γραπτών πηγών.

ΑΚΛ 709. Εικονογραφία και Εικονολογία

Το σεμινάριο επικεντρώνεται στην ερμηνευτική προσέγγιση των «εικόνων» σε αντικείμενα και μνημεία διάφορων περιόδων (γεωμετρική, αρχαϊκή, κλασική, ελληνιστική, ρωμαϊκή εποχή). Η ερμηνεία των εικονιστικών παραστάσεων σε διάφορες κατηγορίες αντικειμένων, κτισμάτων και εικαστικών δημιουργιών είναι από τα συχνότερα πεδία της αρχαιολογικής έρευνας ήδη από τον 19ο αιώνα (βλ. C. Robert, Bild und Lied: archäologische Beiträge zur Geschichte der griechischen Heldensage 1881 και Archäologische Hermeneutik: Anleitung zur Deutung klassischer Bildwerke 1919). Οι περισσότερες θεωρητικές προσεγγίσεις, που υιοθετήθηκαν κατά καιρούς από τους αρχαιολόγους επηρέασαν αναλόγως την ερμηνευτική των αρχαίων «εικόνων» (π.χ. ιστορική-τυ-

πολογική στο α' μισό 20ού αιώνα, κοινωνικο-ιστορική και πολιτική κυρίως στις δεκαετίες 1960-1970, σημειολογική-δομιστική και ανθρωπολογική-μεταδομιστική στο β' μισό 20ού αιώνα). Ιδιαίτερη επίδραση άσκησαν οι εικονογραφικές και εικονολογικές απόψεις του Erwin Panofsky με την εφαρμογή ενός τριπλού ερμηνευτικού σχήματος (Studies in Iconology 1939, Meaning in the Visual Arts: Papers in and on Art History 1955) σχετικά με την ερμηνεία έργων της νεότερης τέχνης, τις οποίες ενστερνίστηκαν πολλοί μελετητές των παραστάσεων στην αρχαία τέχνη. Οι εικονιστικές παραστάσεις αποτελούνται από επιμέρους εικονογραφικές μονάδες (μορφές, αντικείμενα) με διαφορετική ταυτότητα και βαρύτητα. Η εικονογραφική ανάγνωση είναι αναλυτική και περιγραφική, ενώ η εικονολογική είναι συνθετική και ερμηνευτική. Εκτός από τη γενικά αποδεκτή αντίληψη ότι οι αρχαίες "εικόνες" δεν είναι φωτογραφικά ντοκουμέντα, η οποιαδήποτε προσπάθεια ερμηνευτικών αναγνώσεων δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά βασική προϋπόθεση για τη συνολική και βαθύτερη κατανόηση του παρελθόντος και του υλικού πολιτισμού του.

ΑΚΛ 710. Τα αρχαιολογικά μνημεία και η λειτουργία τους

Το μάθημα αφορά τις διάφορες κατηγορίες αρχαιολογικών μνημείων - αρχιτεκτονικής, γλυπτικής και κεραμικής - και εξετάζει την ιδιαίτερη μορφή τους και τη λειτουργία τους. Εξετάζονται ζητήματα όπως: πως επηρεάζουν οι ανάγκες της λειτουργίας τη μορφή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός μνημείου. Επίσης, τίγονται θέματα ερμηνείας που σχετίζονται με τη λειτουργία λαμβάνοντας υπόψη και τα ευρήματα που συσχετίζονται με τα υπό συζήτηση αρχαιολογικά μνημεία και συζητούνται προβλήματα μεθοδολογικής φύσης.

ΑΚΛ 711. Πρακτική άσκηση: Μνημεία και η προβληματική τους

Το μάθημα έχει σκοπό οι φοιτητές/τριες να έρθουν σε άμεση επαφή με τα αρχαιολογικά μνημεία, να γνωρίζουν τα θεωρητικά ζητήματα που συσχετίζονται με αυτά καθώς και τις υποθέσεις που διατύπωσαν οι ερευνητές σχετικά με αυτά με σκοπό να προχωρήσουν στην κριτική αξιολόγησή τους.

ΑΚΛ 712. Αρχαιολογικές μελέτες: Κριτική προσέγγιση

Αυτό το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση βασικών μελετών για την Αρχαιολογία του ελλαδικού χώρου. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα μελετήσουν την σχετική βιβλιογραφία και στη συνέχεια θα την αναλύσουν με κριτική ματιά.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΒΥ 701. Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας Ι

Βυζαντινά ενεπίγραφα έργα μικροτεχνίας. Το σεμινάριο εστιάζει σε έργα μικροτεχνίας (εγκόλπια, δαχτυλίδια, λειψανοθήκες, σταυροθήκες, νομίσματα, σφραγίδες κ.ά.) που φέρουν επιγραφές, είτε έμμετρες, είτε όχι. Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν οι τεχνικές αναγραφής των κειμένων, ο χαρακτήρας των αναγραφόμενων επιγραφών (κτητορικός, επικλητικός, αποτροπαικός κ.ά.), η λειτουργία του κειμένου επί του αντικειμένου ως προς το περιεχόμενο, αλλά και τη μορφή που αυτό παίρνει. Εκτός από σωζόμενα ενεπίγραφα έργα μικροτεχνίας, θα εξεταστούν και κείμενα -κυρίως επιγράμματα- τα οποία

συνετέθησαν για αντικείμενα που δεν διασώθηκαν. Τέλος, θα αναζητηθούν τα χαρακτηριστικά της βυζαντινής κοινωνίας από την οποία προέκυψαν τα έργα αυτά -όπως ο βαθμός εγγραμματοσύνης, η προσωπική ευλάβεια, η προσπάθεια προσωπικής προβολής, ο ρόλος της έμφυλης ταυτότητας στις επιλογές που γίνονται- και η εξέλιξή τους μέσα στο χρόνο. Οι μαθησιακοί στόχοι του μαθήματος περιλαμβάνουν τη γνωριμία με την λογοτεχνική και καλλιτεχνική παραγωγή του Βυζαντίου, την εμπέδωση της αναγκαιότητας συνδυασμού γραπτών και αρχαιολογικών πηγών και την κατανόηση της συμβολής τους στη μελέτη της βυζαντινής κοινωνίας.

ΑΒΥ 702. Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας ΙΙ

Τα μεταπτυχιακά σεμινάρια αφορούν στην εξέταση ζητημάτων της βυζαντινής ζωγραφικής του 14ου και του 15ου αιώνα. Οι παραδόσεις εστιάζουν κυρίως στην εξέλιξη της μνημειακής ζωγραφικής και των φορητών εικόνων στην Κωνσταντινούπολη, τη Θεσσαλονίκη, την Καστοριά, τον Μυστρά και στην περιοχή του Μοράβα (Σερβία). Εξετάζονται οι ποικίλες τάσεις που διαμορφώνονται και προετοιμάζουν τη μετάβαση από τη βυζαντινή στη μεταβυζαντινή ζωγραφική και ερμηνεύονται οι παράμετροί τους. Το μάθημα διαρθρώνεται από εισαγωγικές παραδόσεις, από συζητήσεις άρθρων και από τις παρουσιάσεις των υποχρεωτικών εργασιών. Στη διάρκεια του εξαμήνου προγραμματίζονται επισκέψεις σε μουσεία, εκθέσεις και μνημεία.

ΑΒΥ 703. Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού Ι

Νομισματική - Σιγιλλογραφία. Το μάθημα εστιάζει στη διδασκαλία και εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τους εξειδικευμένους κλάδους της βυζαντινής νομισματικής και σιγιλλογραφίας.

ΑΒΥ 704. Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού ΙΙ

Βυζαντινή κεραμική. Το μάθημα εστιάζει στη διδασκαλία και εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με το αντικείμενο της βυζαντινής κεραμικής.

ΑΒΥ 705. Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο Ι: Τοπογραφία Θεσσαλονίκης - Μακεδονίας

Στο μάθημα εξετάζονται ζητήματα μνημειακής τοπογραφίας και εξέλιξης στη Θεσσαλονίκη σε συνδυασμό με την ευρύτερη μακεδονική περιφέρεια κατά τη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο. Μελετώνται παραδείγματα μεγάλων αστικών κέντρων, μικρότερα περιφερειακά κέντρα, τα κάστρα και η ύπαιθρος χώρα καθώς και οι σχέσεις μεταξύ τους σε ένα δίκτυο επικοινωνίας.

ΑΒΥ 706. Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο ΙΙ: Μνημειακή τοπογραφία Κωνσταντινούπολης

Στο μάθημα εξετάζονται ζητήματα μνημειακής τοπογραφίας και εξέλιξης στην Κωνσταντινούπολη από την ίδρυσή της έως την άλωση. Στόχος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και των φοιτητριών με τα θρησκευτικά μνημεία, τα παλάτια και τα κοσμικά κτήρια της Κωνσταντινούπολης, τα τείχη, τα υδραγωγεία και τις οδικές αρτηρίες της, αλλά και τα λιμάνια και τα δημόσια έργα υποδομών, την πολεοδομική της εξέλιξη, και εν γένει την αστική της εικόνα κατά τη διάρκεια της υπερχιλιετούς ιστορίας της.

ABY 707. Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο III

Το μάθημα θα επικεντρωθεί στην διεξοδική μελέτη της οργάνωσης των Βυζαντινών κυρίως και μεταβυζαντινών μνημειακών διακόσμων στο Άγιον Όρος. Θα παρουσιασθούν και θα μελετηθούν το Πρωτάτο, τα καθολικά της Μονής Βατοπαιδίου, Χιλανδαρίου, Παντοκράτορος και Μεγίστης Λαύρας. Εξετάζονται τα παλαιά και νέα στοιχεία που έφερε στο φως η συντήρηση και ο καθαρισμός των τοιχογραφιών.

ABY 708. Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία I

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται εικονογραφικά προγράμματα μεσοβυζαντινών και υστεροβυζαντινών μνημείων. Έμφαση δίδεται στον διάκοσμο της αψίδας ενώ θα διερευνάται ο ρόλος των χορηγών αλλά και ο αντίκτυπος των εκκλησιολογικών και δογματικών ζητημάτων στο πρόγραμμα του Ιερού Βήματος.

ABY 709. Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία II

Στο μάθημα δίνεται έμφαση στη διαμόρφωση και εξέλιξη της ζωγραφικής μετά την Άλωση, μέσα από παραδείγματα του ηπειρωτικού και νησιωτικού ελλαδικού χώρου. Συνεξετάζονται οι ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες και η επίδρασή τους στα καλλιτεχνικά πράγματα.

ABY 710. Αρχαιολογία και τέχνη στη σταυροφορική Ανατολή

Το μάθημα εξετάζει τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ της Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης του Βυζαντίου και της Δύσης κατά τη διάρκεια των Σταυροφοριών και της εγκατάστασης των Σταυροφόρων στην Ανατολή. Εξετάζονται ζητήματα τοπογραφίας, αρχιτεκτονικής, τέχνης αλλά και ιδεολογίας που διέπουν τα υλικά κατάλοιπα της περιόδου από τον 12ο αιώνα και εξής.

ABY 711 Αρχαιολογία και τέχνη στο Βυζάντιο και τη Δύση κατά τους μέσους χρόνους

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στη μελέτη και στα μεθοδολογικά προβλήματα εξέτασης του υλικού πολιτισμού, με έμφαση στους τομείς της τέχνης και της αρχιτεκτονικής, του Μεσαιωνικού Κόσμου στη Δυτική ευρώπη. Η εξέταση εστιάζει στην παρουσίαση του υλικού ως παράλληλου φαινομένου με την αντίστοιχη παραγωγή υλικού πολιτισμού και καλλιτεχνικής δημιουργίας στο Βυζάντιο και στην Ανατολή με επίκεντρο κυρίως τη θρησκευτική τέχνη και αρχιτεκτονική. Εξετάζονται κυρίως παράγοντες που διαμορφώνουν τις τάσεις της καλλιτεχνικής δημιουργίας οι οποίοι είναι συχνά κοινοί ή εμφανίζουν παράλληλη πορεία σε Ανατολή και Δύση ή σε άλλες περιπτώσεις καταγράφονται επιρροές, επιδράσεις και εισαγωγή στοιχείων εκατέρωθεν. Πέραν της εξέτασης των ίδιων των καταλοίπων γίνεται μία σύντομη παρουσίαση των μεθοδολογικών προβλημάτων που εντοπίζονται στη μελέτη του υλικού και των στερεοτύπων που έχουν κληρονομηθεί στη βιβλιογραφία. Διερευνάται επίσης η επίδρασή τους στη διαμόρφωση της μελέτης της Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, η οποία αναπτύχθηκε εν πολλοίς με μεθοδολογικά δάνεια από το πεδίο μελέτης του δυτικού πολιτισμού.

ABY 712. Ισλαμική τέχνη και αρχιτεκτονική στον χώρο της Εγγύς Ανατολής και της Μικράς Ασίας (11ος -15ος αι.)

Το μάθημα, ένα από τα πρώτα στο είδος του σε ελληνικά πανεπιστήμια, εισάγει τους/τις μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες στη μελέτη του πολιτισμού, της αρχαιολογίας, της τέχνης και της αρχιτεκτονικής του κόσμου του Ισλάμ, στη Μέση Ανατολή, τη Σικελία και στην Μικρά Ασία, από τους Ομμεϊάδες και τους Αββασίδες, ως τους Φατιμίδες, τους Σελτζούκους Τούρκους, τους Μογγόλους και τους Οθωμανούς. Παράλληλα εξετάζονται οι διαχρονικές αλληλεπιδράσεις με το Βυζαντινό πολιτισμό.

Γ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (Μ.Δ.Ε.)

Για την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας υποβάλλεται αίτηση από τον/την υποψήφιο/α μετά την ολοκλήρωση του α' έτους σπουδών (στο διάστημα 15-30 Ιουνίου) που περιλαμβάνει τον προτεινόμενο τίτλο, τον/την προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα και σύντομη περιγραφή του θέματος (όχι μικρότερη των 300 λέξεων), με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας, ο/η οποίος/α προτείνει και τα δύο άλλα μέλη της επιτροπής.

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα μέλος της οποίας είναι ο/η επιβλέπων/ουσα. Διευκρινιστική μεταβολή του τίτλου μπορεί να γίνει μόνον έως τη λήξη του Γ' εξαμήνου. Τα υπόλοιπα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να ανήκουν και σε άλλο Τμήμα του Α.Π.Θ. ή σε αντίστοιχο Τμήμα άλλου Ιδρύματος ή σε ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., όπως αυτή προκύπτει από το ΦΕΚ διορισμού τους και από το ερευνητικό/συγγραφικό τους έργο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (παραίτηση, θάνατος ή μακρόχρονη άδεια υγείας) είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να αναλάβει την επίβλεψη πέντε (5) κατ' ανώτατο όριο εργασιών ανά έτος. Η Γραμματεία του Τμήματος σε συνεννόηση με τη Συντονιστική Επιτροπή τηρεί ηλεκτρονικό Μητρώο των θεμάτων των διπλωματικών εργασιών, ώστε να αποφεύγονται στην πορεία του χρόνου οι επικαλύψεις. Το Μητρώο αυτό με σύντομη περίληψη του θέματος αναρτάται και στην ιστοσελίδα του Τμήματος με ευθύνη της Γραμματείας και του/της εκάστοτε Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ.

Η Μ.Δ.Ε. αποδεικνύει τη δυνατότητα των φοιτητών/τριών για αυτόνομη επιστημονική εργασία, την αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα, τη θεωρητική και μεθοδολογική τους επάρκεια. Η Μ.Δ.Ε. δεν αποσκοπεί απαραίτητα στην παραγωγή πρωτότυπης επιστημονικής γνώσης.

Γλώσσα εκπόνησης της Μ.Δ.Ε. ορίζεται η ελληνική. Σε ειδικές περιπτώσεις και με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας μπορεί να γίνει δεκτή και η αγγλική γλώσσα.

Μετά την ολοκλήρωση της Μ.Δ.Ε. και όχι αργότερα από την 30ή Νοεμβρίου του πέμπτου εξαμήνου ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει την εργασία του/της στον/στην

επιβλέποντα/ουσα. Έως τις 15 Ιανουαρίου ο/η επιβλέπων/ουσα καταθέτει Εισηγητική Έκθεση και βεβαίωση ελέγχου λογοκλοπής από όποιο σύστημα ελέγχου διαθέτει το Α.Π.Θ. Ταυτόχρονα, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος την εργασία του/της σε τρία (3) αντίτυπα και βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων συγγραφέων πέραν των παραπεμπόμενων ούτε κατά λέξη παραθέματα πέραν αυτών που έχουν αναλόγως σημαθεί.

Η Μ.Δ.Ε. υποστηρίζεται ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και ακροατηρίου έως τις 31 Ιανουαρίου του πέμπτου εξαμήνου. Μετά το πέρας αυτής της ημερομηνίας παράταση δεν θα δίνεται. Η υποστήριξη γίνεται στους χώρους των εμπλεκόμενων Τομέων ακόμη κι αν η εισήγηση είναι αρνητική. Η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος γνωστοποιούνται στον/ην εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια και στη Γραμματεία του Τμήματος πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια προφορική παρουσίαση.

Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των Μ.Δ.Ε. ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10) ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου), Καλώς (6 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.

Σε περίπτωση αποτυχίας, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να υποβάλει για δεύτερη φορά την εργασία του/της προς κρίση έως την 15η του επομένου Ιουνίου, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία υποστήριξης έως την 30ή.

Μετά την προφορική παρουσίαση η Επιτροπή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Πρακτικό της δοκιμασίας του/της υποψηφίου/ιας, στο οποίο αναφέρεται και ο βαθμός. Κατόπιν της έγκρισης της εργασίας από την Επιτροπή και αφού ο/η φοιτητής/τρια ενσωματώσει τις παρατηρήσεις της σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός η εργασία εγκρίνεται από τη Συνέλευση.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης της Μ.Δ.Ε. καθορίζονται στον κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 11

Τρόπος οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας.

Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Η διδακτική δραστηριότητα περιλαμβάνει τον καθορισμό του περιεχομένου του μαθήματος στο πλαίσιο της ύλης της ειδικότερης θεματικής του, βιβλιογραφία, σημειώσεις και τρόπο αξιολόγησης.

Τα μαθήματα θα πραγματοποιούνται δια φυσικής παρουσίας.

Το πρόγραμμα είναι πλήρους και υποχρεωτικής παρακολούθησης για το σύνολο των διδασκόμενων μαθημάτων. Το όριο απουσιών που δικαιούται ο/η κάθε μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια είναι μέχρι τρεις (3) σε κάθε μάθημα.

Άρθρο 12

Έλεγχος γνώσεων

Ο τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος ορίζεται στον ηλεκτρονικό Οδηγό Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και είναι υποχρεωτικός για όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες. Η αξιολόγηση μπορεί να γίνεται με γραπτή εργασία ή με προφορικές ή γραπτές εξετάσεις ή με συνδυασμό των ανωτέρω στο τέλος κάθε εξαμήνου (κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Ιούνιο). Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα περιλαμβάνει τη δυνατότητα διαβάθμισης μισού (0,50) βαθμού. Σε περίπτωση περισσότερων του/της ενός/μίας διδασκόντος/ουσας, στην αξιολόγηση μετέχουν όλοι/ες όσοι/ες δίδαξαν το μάθημα και βαθμολογούν ισοδύναμα. Τελικός βαθμός είναι ο μέσος όρος των βαθμών των διδασκόντων/ουσών με βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) και βάση το έξι (6). Η βαθμολογία αποστέλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός δύο (2) εβδομάδων από τη λήξη του εξαμήνου.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, τον επόμενο Σεπτέμβριο από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/η της εξέτασης διδασκων/ουσα. Αν αποτύχει εκ νέου, διαγράφεται.

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Μ.Δ.Ε.) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ. Συγκεκριμένα:

Βαθμός Δ.Μ.Σ. =

Βαθμός μαθήματος 1 Χ ECTS μαθήματος 1 + Βαθμός μαθήματος 2 Χ ECTS μαθήματος 2 + ... + Βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας Χ ECTS μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας)/Συνολικός αριθμός ECTS.

Άρθρο 13

Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.

Τα αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

Η Σύγκλητος του Α.Π.Θ., η οποία ασκεί αρμοδιότητες όπως αυτές ορίζονται κατά την κείμενη νομοθεσία.

Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ., που αποτελείται από τον/την Αντιπρύτανη/ισσα, ως Πρόεδρο, που είναι αρμόδιος/ια για τα ακαδημαϊκά θέματα και από ένα (1) μέλος Διδακτικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή και ένα μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.)

Η Συνέλευση του Τμήματος, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες της παρ. 2 του άρθρου 82 του ν. 4957/2022.

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.), αποτελείται από τον/την Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας καθηγητή/τριας ή αναπληρωτή/τριας καθηγητή/τριας και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος με διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Άρθρο 14

Διδάσκοντες/ουσες

Το διδακτικό έργο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ανατίθεται από το αρμόδιο όργανο στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

1. Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.),

Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.),

2. Ομότιμους/ες Καθηγητές/τριες ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.,

3. Συνεργαζόμενους/ες Καθηγητές/τριες,

4. Εντεταλμένους διδασκοντες/ουσες,

5. Επισκέπτες/τριες Καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

6. Ερευνητές/τριες και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

7. Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Π.Μ.Σ. περί ανάθεσης του διδακτικού έργου, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π., δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν. 4957/2022/Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους/στις υποψήφιους/ιες διδάκτορες/ισσες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων/ουσών περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση της βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Η ωριαία αποζημίωση των διδασκόντων/ουσών για τη διδασκαλία μαθημάτων ρυθμίζεται με πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, τηρουμένων των όρων του νόμου.

Άρθρο 15

Πόροι Προγράμματος-Οικονομική Διαχείριση

Οι πόροι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δύναται να προέρχονται από:

α. Δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,

β. κληροδοτήματα,

γ. πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ. ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.,

ε. τον κρατικό προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και

στ. κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Δεν προβλέπονται τέλη φοίτησης για τους/τις φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Η διαχείριση των πόρων του Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Π.Θ.

Άρθρο 16

Αξιολόγηση-Περιοδική Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Η αξιολόγηση των μαθημάτων διενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα του Α.Π.Θ. Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες το αξιολογούν ηλεκτρονικά, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος της ΜΟ.ΔΙ.Π. του Α.Π.Θ.

Η αξιολόγηση των διδασκόντων/ουσών γίνεται με κριτήρια τις γνώσεις και την ικανότητα μετάδοσής τους στους/στις φοιτητές/τριες, το επίπεδο της προετοιμασίας τους, τη χρησιμοποίηση της πλέον σύγχρονης και διεθνώς καθιερωμένης - για υψηλού επιπέδου μεταπτυχιακές σπουδές - βιβλιογραφίας, την προθυμία τους να απαντούν σε ερωτήσεις, την έγκαιρη βαθμολόγηση και επιστροφή εργασιών και γραπτών εξετάσεων, την τήρηση των ωρών διδασκαλίας του μαθήματος και των ωρών γραφείου κ.λπ.

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης λειτουργίας του, καθώς και λοιπά σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν κατά το στάδιο της αξιολόγησης κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η

λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών.

Άρθρο 17

Ακαδημαϊκή δεοντολογία και λογοκλοπή

1. Καταθέτοντας οποιαδήποτε μεταπτυχιακή εργασία, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ίας του/της υποψηφίου/ίας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της. Στις παραπάνω περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της.

2. Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 18

Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η Συνέλευση του Τμήματος διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και αποφασίζει να απονεμηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στους/στις αποφοιτήσαντες.

Ο τίτλος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι δημόσιο έγγραφο και εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Στο Δίπλωμα αναγράφονται το Τμήμα, το έμβλημα του Α.Π.Θ., η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., τα στοιχεία του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα.

Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος, το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με την φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία των μαθημάτων.

Οι αποφοιτήσαντες/σασες μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες μπορούν να λαμβάνουν, και πριν από την επίσημη αναγόρευσή τους ως διπλωματούχων, πιστοποιητικό για την επιτυχή αποπεράτωση του κύκλου σπουδών του Π.Μ.Σ.

Το τελετουργικό αποφοίτησης ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Άρθρο 19

Μεταβατικές Διατάξεις

Όσα θέματα δεν προβλέπονται με την παρούσα πράξη ρυθμίζονται με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η ισχύς της απόφασης άρχεται με την δημοσίευσή της.

Β. Την τροποποίηση από το ακαδημαϊκό έτος 2024-2025 της υπ' αρ. 26657/20-5-2019 απόφασης της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2114), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 13859/15-5-2020 απόφαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β' 2287) σχετικά με την έγκριση του κανονισμού λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό» του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022, ως εξής:

Άρθρο 1

Αντικείμενο - Σκοπός του Π.Μ.Σ.

Οι Μεταπτυχιακές Σπουδές στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. αποσκοπούν στην εξειδίκευση στην αρχαιολογική επιστήμη με έμφαση στην πολιτισμική αλλαγή και την τέχνη από την προϊστορία έως και τα μεταβυζαντινά χρόνια. Επιπλέον στοχεύουν στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με τις νέες τεχνικές ανάλυσης και ερμηνείας του αρχαιολογικού υλικού και οδηγούν στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων χρήσιμων για τη μετέπειτα ερευνητική και επαγγελματική τους πορεία.

Τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα όσων παρακολουθήσουν επιτυχώς το Π.Μ.Σ. είναι τα εξής:

- (α) αξιοποίηση των θεωρητικών και μεθοδολογικών εργαλείων της αρχαιολογικής επιστήμης, της ιστορίας της τέχνης και της ιστορίας των πολιτισμών,
- (β) εξοικείωση με τα νεότερα πορίσματα της έρευνας, καθώς και με τις διεπιστημονικές προσεγγίσεις με τις συναφείς ανθρωπιστικές, κοινωνικές και θετικές επιστήμες,
- (γ) κατανόηση του τρόπου έρευνας και συγγραφής μιας επιστημονικής εργασίας σε μια από τις ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 2

Απονεμόμενος Τίτλος Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό» στις εξής ειδικεύσεις:

- α) Προϊστορική Αρχαιολογία,
- β) Κλασική Αρχαιολογία,
- γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία.

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Π.Μ.Σ. οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020 (Α' 254).

Άρθρο 3

Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ.

Αρμόδια Όργανα για τη διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. είναι:

I. Η Σύγκλητος του Ιδρύματος, η οποία είναι επιφορτισμένη με τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, και οργανωτικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ., και ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο σε άλλα όργανα.

II. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών που συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου και αποτελείται από τον/την αρμόδιο/α Αντιπρύτανη/ισσα, ο/η οποίος/α εκτελεί χρέη Προέδρου, καθώς επίσης και από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του Α.Π.Θ., και από ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Α.Π.Θ. Τα μέλη της Επιτροπής έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα δεύτερου κύκλου. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

III. Η Συνέλευση του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

β. αναθέτει το διδακτικό έργο στους/στις διδάσκοντες/ουσες του Π.Μ.Σ.,

γ. εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

δ. συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα ανά εργασία,

ε. διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,

στ. εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.).

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. α) και δ) δύνανται να μεταβιβάζονται στη Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.

IV. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., η οποία απαρτίζεται από τον/την Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε., τα μέλη της οποίας καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4957/2022, και εισηγείται την έγκρισή του προς τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), εξαιρουμένων των τριμηνιαίων αναμορφώσεων των ετήσιων προϋπολογισμών της περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 239 του ν. 4957/2022,

β. καταρτίζει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ. και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ. εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ. και δύνανται να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα αυτή στον Διευθυντή του Π.Μ.Σ.,

δ. εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών,

ε. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, σύμφωνα με τις προτάσεις των οικείων Τομέων, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων/ουσών του άρθρου 83 του ν. 4957/2022,

στ. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών/τριών Καθηγητών/τριών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ. καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

η. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

Στη Σ.Ε. δύνανται να συμμετέχουν Ομότιμοι/ες Καθηγητές/τριες του Τμήματος, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

V. Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., ο/η οποίος/α προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή/τριας ή Αναπληρωτή/τριας Καθηγητή/τριας και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 82 παρ. 4 του ν. 4957/2022 και όποιες άλλες ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.:

α. Προεδρεύει της Σ.Ε. και συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β. εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

γ. εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ. είναι Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 234 του ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε. παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Σ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβής ή οποιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Η Γραμματειακή Υποστήριξη του Π.Μ.Σ. παρέχεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. είναι υπεύθυνη για την τήρηση φακέλων και βαθ-

μολογιών των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Επίσης, ενημερώνει τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες για θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. Τέλος, είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των θεμάτων που εισάγονται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 4

Κατηγορίες Υποψηφίων στο Π.Μ.Σ.

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί/ές:

1. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής.

2. Κάτοχοι τίτλων πρώτου κύκλου σπουδών της αλλοδαπής, εφόσον το ίδρυμα προέλευσης ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και ο τύπος αυτού ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.).

Άρθρο 5

Αριθμός Εισακτέων, Κριτήρια και Διαδικασία Επιλογής Εισακτέων

1. Αριθμός εισακτέων και διαδικασία αίτησης

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, που αντιστοιχούν σε δέκα (10) φοιτητές/τριες στην Προϊστορική Αρχαιολογία, δέκα (10) στην Κλασική Αρχαιολογία και δέκα (10) στη Βυζαντινή Αρχαιολογία και κατά κατώτατο όριο σε δώδεκα (12), τουλάχιστον τέσσερις (4) ανά ειδικότητα σπουδών. Σε περίπτωση που ο αριθμός αυτός δεν συγκεντρωθεί, δεν θα λειτουργήσει η εν λόγω ειδικότητα.

Η προκήρυξη των θέσεων γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος τον μήνα Μάιο εκάστου έτους και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Στην πρόσκληση αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, ο αριθμός και η ύλη των εξεταστέων μαθημάτων ανά ειδικότητα σπουδών του Π.Μ.Σ, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων, τα δικαιολογητικά που απαιτούνται, οι ημερομηνίες εξέτασης καθώς και ο τρόπος βαθμολόγησης.

Προϋπόθεση προκειμένου ο/η υποψήφιος/α μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να συμμετάσχει στις περαιτέρω διαδικασίες επιλογής είναι, πλην της κατοχής Τίτλου σπουδών, η πιστοποιημένη γνώση τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας σε επίπεδο Γ1.

Το επίπεδο γλωσσομάθειας της ξένης γλώσσας αποδεικνύεται με τους εξής τρόπους: α) τα αντίστοιχα διπλώματα που αναγνωρίζονται από το Α.Σ.Ε.Π., β) Κρατικό Πιστοποιητικό του ν. 2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του ν. 3149/2003, γ) με πτυχίο Ξένης Γλώσσας και Φιλολογίας ή Πτυχίο Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας της ημεδαπής ή αντίστοιχο και ισότιμο σχολών της αλλοδαπής, δ) με Πτυχίο, προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα ή διδακτορικό δίπλωμα οποιουδήποτε αναγνωρισμένου Ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της αλλοδαπής,

ε) με απολυτήριο τίτλο ισότιμο των ελληνικών σχολείων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, εφόσον έχουν αποκτηθεί μετά από κανονική φοίτηση τουλάχιστον έξι (6) ετών στην αλλοδαπή. Η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας δεν αποδεικνύει τη γνώση ξένης γλώσσας (π.δ. 347/2003). Οι υποψήφιοι/ες που είναι κάτοχοι της σχετικής άδειας πρέπει να προσκομίσουν επικυρωμένο αντίγραφο και ακριβή μετάφραση του τίτλου σπουδών βάσει του οποίου εκδόθηκε η άδεια επάρκειας διδασκαλίας ξένης γλώσσας.

Οι αλλοδαποί/ές υποψήφιοι/ες, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εισαγωγή τους σε Π.Μ.Σ. οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση ελληνομάθειας ή πιστοποιητικό επιπέδου τουλάχιστον Β2.

Οι αιτήσεις και ο συνοδευτικός φάκελος προσόντων των υποψηφίων κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος μεταξύ 1-15 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους σε έντυπη μορφή. Στην αίτηση αναφέρεται η Ειδικότητα, στην οποία ο/η υποψήφιος/ια επιθυμεί να εξεταστεί.

Στον φάκελο προσόντων περιλαμβάνονται πλέον του βιογραφικού, αναλυτική βαθμολογία, πιστοποίηση γνώσης τουλάχιστον μίας ξένης γλώσσας (αγγλικής, γαλλικής, γερμανικής, ιταλικής ή ισπανικής) σε επίπεδο Γ1, καθώς και πιστοποίηση οποιουδήποτε βαθμού γνώσης άλλων ξένων γλωσσών, τεκμήρια παρακολούθησης, επιστημονικών συνεδρίων και ερευνητικής προϋπηρεσίας καθώς και δημοσιεύσεις, αν υπάρχουν.

2. Κριτήρια επιλογής

Για να γίνει κάποιος/α δεκτός/ή στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί σε Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) πρέπει να επιτύχει σε γραπτές Εισαγωγικές Εξετάσεις σε δύο (2) μαθήματα της Ειδικότητας, τα οποία ανακοινώνονται κάθε έτος με την προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων του Π.Μ.Σ.

Τα θέματα των εξετάσεων κληρώνονται την ημέρα των εξετάσεων ενώπιον της Συντονιστικής Επιτροπής. Τα γραπτά των υποψηφίων βαθμολογούνται από δύο μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος μαζί με τους/τις αναπληρωματικούς/ές τους και τους/τις αναβαθμολογητές/τριες. Ως εξεταστές/τριες είναι δυνατόν να ορίζονται και μέλη Δ.Ε.Π. ευρισκόμενα σε άδεια. Οι εξεταστές/τριες είναι της ίδιας ή σε κατ' εξαίρεση περιπτώσεις συγγενούς ειδικότητας και είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Εφόσον αυτό είναι δυνατόν, ένα μέλος Δ.Ε.Π. είναι εξεταστής/τρια σε ένα μόνο εκ των δύο μαθημάτων της Ειδικότητας και εφαρμόζεται η εκ περιτροπής συμμετοχή των εξεταστών/τριών.

Στα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων περιλαμβάνονται:

Ι. Επιτυχής συμμετοχή στις εισαγωγικές γραπτές εξετάσεις [σαράντα τοις εκατό (40%)].

Θεωρείται ότι ο/η υποψήφιος/α επέτυχε στις γραπτές εξετάσεις, όταν ο μέσος όρος των βαθμών των δύο εξεταστών/τριών σε καθένα από τα δύο μαθήματα της Ειδικότητας είναι έξι (6) στη βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10). Σε περίπτωση απόκλισης άνω των τριών (3) μονάδων, το γραπτό αναβαθμολογείται. Λόγω της ακολουθούμενης εξεταστικής διαδικασίας δεν προβλέπεται η επίδειξη των γραπτών στους/στις εξετασθέντες/εξετασθείσες.

II. Βαθμός Πτυχίου/Διπλώματος, σταθμισμένο με τη σειρά κατάταξης του/της υποψηφίου/ας ως πτυχιούχου, όπως προκύπτει από έγγραφο της Γραμματείας [σάραντα τοις εκατό (40%)].

III. Προφορική συνέντευξη [είκοσι τοις εκατό (20%)].

Στην προφορική συνέντευξη λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία φακέλου, δηλαδή ο αριθμός και οι βαθμοί των προπτυχιακών μαθημάτων της ειδικότητας, η συναφής με την Ειδικευση δραστηριότητα, η πιστοποιημένη γνώση ξένων γλωσσών και η εν γένει προσωπική συγκρότηση του/της υποψηφίου/ας.

3. Διαδικασία επιλογής

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, γίνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ.

Η Επιτροπή καταρτίζει πλήρη κατάλογο με όλους/ες τους/τις υποψηφίους/ες και, ύστερα από τον σχετικό έλεγχο, απορρίπτει όσους/ες δεν πληρούν τα ελάχιστα προαπαιτούμενα που έχουν καθοριστεί από τον παρόντα Κανονισμό.

Καλεί σε εξετάσεις, μετά το πέρας των οποίων οι επιτυχόντες/ούσες σε αυτές προσκαλούνται σε συνέντευξη.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταρτίζεται ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών.

Σε περιπτώσεις ισοβαθμίας, εισάγονται όλοι οι ισοβαθμήσαντες/σασες, αρκεί ο αριθμός να μην υπερβαίνει τον ανώτατο αριθμό εισακτέων που ορίζεται στην ιδρυτική πράξη του Π.Μ.Σ. Αν υπάρχουν περισσότεροι ισοβαθμήσαντες για την τελευταία διαθέσιμη θέση, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του πτυχίου και η επίδοση στα προπτυχιακά μαθήματα ειδικευσης.

Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την ανακοίνωση των προσωρινών αποτελεσμάτων, οι υποψήφιοι/ες έχουν δικαίωμα υποβολής ένστασης επί του πίνακα των επιτυχόντων/ουσών. Η ένσταση εξετάζεται από τη Συντονιστική Επιτροπή και το αποτέλεσμά της κοινοποιείται στους/στις ενδιαφερόμενους/ες το αργότερο εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών.

Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσών και τυχόν επιλαχόντων/ουσών επικυρώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Σε περίπτωση που ένας/μία υποψήφιος/α δεν εγγραφεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, λαμβάνεται ως άρνηση αποδοχής της θέσης κι αυτή καλύπτεται με τον αμέσως επόμενο/ή επιτυχόντα/ούσα.

Άρθρο 6

Διάρκεια και Όροι Φοίτησης

1. Χρονική διάρκεια

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται στα πέντε (5) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης και κρίσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Πέρα από τα χρονικά αυτά όρια ο/η φοιτητής/τρια διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

Στους/στις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες μπορεί να χορηγηθεί για σοβαρούς λόγους (υγείας, στράτευ-

σης, εγκυμοσύνης, λοχείας και ανωτέρας βίας), κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης και προσκόμισης των απαραίτητων δικαιολογητικών, αναστολή σπουδών, που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια της αναστολής, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια χάνει την ιδιότητα του/της φοιτητή/τριας. Ο χρόνος της αναστολής δεν προσμετρείται στην ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Δεν προβλέπεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης.

2. Όροι φοίτησης

Οι εγγραφές των εισαγόμενων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών αρχίζουν μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας, στην οποία ορίζονται η χρονική διάρκεια των εγγραφών και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται.

Η δήλωση των μαθημάτων γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (εντός των δύο πρώτων εβδομάδων).

Η τακτική παρακολούθηση εκ μέρους των φοιτητών/τριών όλων των μαθημάτων/ασκήσεων και η συμμετοχή τους στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων είναι υποχρεωτικές. Η παρευσία ελέγχεται από τον/την διδάσκοντα/ούσα και η επίδοση αξιολογείται διαρκώς από αυτόν/ήν.

Η δημόσια προφορική υποστήριξη των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών (Μ.Δ.Ε.), η προφορική παρουσίαση της προόδου και οι προφορικές παρουσιάσεις εργασιών, οι οποίες προβλέπονται από τα δελτία περιγραφής των μαθημάτων, είναι υποχρεωτικές.

Διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών γίνεται από τη Συνέλευση με αίτηση του/της ιδίου/ας του/της φοιτητή/τριας ή με εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ., εφόσον τεκμηριώνεται:

- (α) Η μη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία,
- (β) η αποτυχία στις εξετάσεις (άρθρο 8, παρ. 2 του παρόντος Κανονισμού),
- (γ) συμπεριφορά που προσβάλλει την ακαδημαϊκή δεοντολογία, όπως π.χ. λογοκλοπή ή ανάθεση των καθηκόντων σε τρίτους,
- (δ) η μη υποβολή θέματος διπλωματικής εργασίας κατά τη λήξη του α' έτους σπουδών,
- (ε) η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός των προβλεπόμενων από τον παρόντα Κανονισμό λειτουργίας προθεσμιών.

Άρθρο 7

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοίτησης

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες εγγράφονται και συμμετέχουν στο Π.Μ.Σ. για την Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ. Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους/τις φοιτητές/τριες του πρώτου κύκλου σπουδών πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων. Το Τμήμα οφείλει να εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που γίνονται δεκτοί/ές στο Π.Μ.Σ. υποχρεούνται:

1. Να παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα του Π.Μ.Σ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και των ασκήσεων είναι υποχρεωτική. Παρεκκλίσεις επιτρέπονται μόνο για σοβαρούς αιτιολογημένους λόγους. Δεν επιτρέπονται πάνω από τρεις (3) απουσίες σε κάθε μάθημα.

2. Να συμμετέχουν στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων.

3. Να υποβάλλουν εμπρόθεσμα τις δηλώσεις μαθημάτων κάθε εξάμηνο.

4. Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που απαιτούνται για κάθε μάθημα.

5. Να προσέρχονται στις εξετάσεις.

6. Να υποβάλλουν στη Γραμματεία, μαζί με την προς αξιολόγηση διπλωματική τους εργασία, υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

7. Να έχουν τακτοποιήσει όλες τις υποχρεώσεις τους προς το Ίδρυμα, πριν από την ορκωμοσία. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν θα έχουν δικαίωμα να ορκιστούν ή/και να παραλάβουν το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών.

8. Εφόσον έχουν λάβει υποτροφία, να προσφέρουν ανταποδοτικό έργο, εφόσον αυτό προβλέπεται (φροντιστηριακά μαθήματα, συμβολή στη βιβλιοθήκη και στην έρευνα και όπου υπάρχει ανάγκη στις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου).

9. Είναι δυνατή η παράλληλη φοίτηση σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα

σπουδών ή σε δύο (2) ΠΜΣ του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

10. Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του μεταπτυχιακού καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία. Αδυναμία τήρησης των παραπάνω, χωρίς τεκμηριωμένη δικαιολογία, μπορεί να οδηγήσει σε αποτυχία σε μάθημα ή σε αποκλεισμό από το πρόγραμμα.

Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία αποτελεί λόγο διαγραφής του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας από το πρόγραμμα.

Σχετικά με το Erasmus, οι φοιτητές/τριες που φοιτούν με προγράμματα ανταλλαγής Erasmus οφείλουν να αποδεικνύουν γνώση της ελληνικής ή άλλης γλώσσας (αγγλικής) σε επίπεδο τουλάχιστον Β2.

Άρθρο 8

Πρόγραμμα Σπουδών - Έλεγχος Γνώσεων

1. Πρόγραμμα Σπουδών

Στο αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό περιλαμβάνονται τρεις (3) ειδικεύσεις:

α) Προϊστορική Αρχαιολογία,

β) Κλασική Αρχαιολογία και

γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία.

Τα μαθήματα ανά ειδίκευση αρθρώνονται ενδεικτικά ως ακολούθως από τον κατάλογο των προσφερόμενων μαθημάτων:

Α. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΠΡ 701	Νησιωτική Αρχαιολογία - Μεθοδολογία και Προβληματική	3	Υ	15
ΑΠΡ 712	Αρχαιοβοτανική - Άνθρωποι και Φυτά στην προϊστορική νοτιοανατολική ευρώπη και την ανατολική Μεσόγειο	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΠΡ 715	Ταφική Αρχαιολογία: η διαχείριση του θανάτου στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 707	Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας - Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας I		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας II		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30

5ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙΙ		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30
Κατάλογος Μαθημάτων				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΠΡ 701	Νησιωτική Αρχαιολογία - Μεθοδολογία και Προβληματική	3	Υ	15
ΑΠΡ 702	Η Πρώιμη Ναυσιπλοΐα στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο - Ζητήματα αρχαιολογικής έρευνας και ερμηνείας	3	Υ	15
ΑΠΡ 703	Από το κυνήγι και την τροφосуλλογή στην παραγωγή της τροφής στον ελλαδικό χώρο - Αρχαιολογικά ζητήματα 'μετάβασης'	3	Υ	15
ΑΠΡ 704	Από τους τελευταίους κυνηγούς-τροφосуλλέκτες του τέλους του Πλειστόκαινου στους πρώτους γεωργούς της αρχής του Ολόκαινου (12η - 9η χιλ. π.Χ.) στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο (Μ. Ανατολή, Κύπρος, Ανατολία)	3	Υ	15
ΑΠΡ 705	Προϊστορικά τοπία: ανθρώπινες κοινωνίες και περιβάλλον	3	Υ	15
ΑΠΡ 706	Κοινωνικές και τελετουργικές πρακτικές στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 707	Η οργάνωση των πρώτων γεωργοκτηνοτροφικών κοινοτήτων της Ελλάδας - Περιβάλλον, οικονομία, κοινωνικές πρακτικές	3	Υ	15
ΑΠΡ 708	Προϊστορική αρχαιολογία και αρχαιολογικές επιστήμες	3	Υ	15
ΑΠΡ 709	Συστήματα ανταλλαγών και δίκτυα επικοινωνίας στην προϊστορική Ελλάδα	3	Υ	15
ΑΠΡ 710	Προϊστορική αρχαιολογία - Εθνοαρχαιολογία - Πειραματική Αρχαιολογία	3	Υ	15
ΑΠΡ 711	Η αρχαιολογία των ανθρώπινων καταλοίπων	3	Υ	15
ΑΠΡ 712	Αρχαιοβοτανική - Άνθρωποι και φυτά στην προϊστορική νοτιοανατολική ευρώπη και την ανατολική Μεσόγειο	3	Υ	15
ΑΠΡ 713	Προϊστορικές τεχνολογίες - αρχαιολογικά δεδομένα και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 714	Η αρχαιολογία της διατροφής: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 715	Ταφική Αρχαιολογία: η διαχείριση του θανάτου στο προϊστορικό Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 716	Οι κοινωνίες του Αιγαίου στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: κύρια ερωτήματα και ερμηνευτικές προσεγγίσεις	3	Υ	15
ΑΠΡ 717	Από την κοινότητα στην ανακτορική πολιτεία: όψεις της εξουσίας και δύναμης στο προϊστορικό Αιγαίο της 3ης και 2ης χιλ.	3	Υ	15
ΑΠΡ 718	Το Βόρειο Αιγαίο στην 3η και 2η χιλ. π.Χ.: Εναλλακτικές πορείες προς την κοινωνική και οικονομική πολυπλοκότητα	3	Υ	15
ΑΠΡ 719	Τεχνολογικές παραδόσεις και καινοτομίες στην 3η και 2η χιλ. π.Χ. στο Αιγαίο	3	Υ	15
ΑΠΡ 720	Ζητήματα Παλαιολιθικής αρχαιολογίας	3	Υ	15

Β. ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΚΛ 701	Πρώιμη ιστορική και αρχαϊκή περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 708	Ο βίος των αρχαίων	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΚΛ 702	Κλασική περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 705	Ενεπίγραφα μνημεία	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας Ι		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙ		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
5ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙΙ		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30
Κατάλογος Μαθημάτων				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΚΛ 701	Πρώιμη ιστορική και αρχαϊκή περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 702	Κλασική περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 703	Ελληνιστική περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 704	Ρωμαϊκή περίοδος	3	Υ	15
ΑΚΛ 705	Ενεπίγραφα μνημεία	3	Υ	15
ΑΚΛ 706	Νομισματική	3	Υ	15
ΑΚΛ 707	Διαχρονική εξέταση των αρχαιολογικών μνημείων	3	Υ	15
ΑΚΛ 708	Ο βίος των αρχαίων	3	Υ	15
ΑΚΛ 709	Εικονογραφία και εικονολογία	3	Υ	15
ΑΚΛ 710	Τα αρχαιολογικά μνημεία και η λειτουργία τους	3	Υ	15
ΑΚΛ 711	Πρακτική άσκηση: Μνημεία και η προβληματική τους	3	Υ	15
ΑΚΛ 712	Αρχαιολογικές μελέτες: κριτική προσέγγιση	3	Υ	15

Γ. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ΑΒΥ 708	Διάκοσμος και η θεματική του στα βυζαντινά μνημεία Ι	3	Υ	15
ΑΒΥ 703	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού Ι	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30

2ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ABY 701	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας Ι	3	Υ	15
ABY 706	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο ΙΙ: Μνημειακή Τοπογραφία Κωνσταντινούπολης	3	Υ	15
	Σύνολο ECTS			30
3ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 1	Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας	3	Υ	10
Δ 1α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας Ι		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
4ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 2	Εξειδικευμένη και εξατομικευμένη διδασκαλία	3	Υ	10
Δ 2α	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙ		Υ	20
	Σύνολο ECTS			30
5ο Εξάμηνο				
Κωδικός	Μάθημα	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
Δ 3	Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ΙΙΙ		Υ	30
	Σύνολο ECTS			30
Κατάλογος Μαθημάτων				
Κωδικός	Τίτλος	Ώρες/εβδ.	Τύπος μαθήματος	ECTS
ABY 701	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας Ι	3	Υ	15
ABY 702	Ειδικά θέματα βυζαντινής αρχαιολογίας ΙΙ	3	Υ	15
ABY 703	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού Ι	3	Υ	15
ABY 704	Υλικά αντικείμενα του βυζαντινού πολιτισμού ΙΙ	3	Υ	15
ABY 705	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο Ι: Τοπογραφία Θεσσαλονίκης- Μακεδονίας	3	Υ	15
ABY 706	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο ΙΙ: Μνημειακή τοπογραφία Κωνσταντινούπολης	3	Υ	15
ABY 707	Οργάνωση και χρήση του χώρου στο Βυζάντιο ΙΙΙ	3	Υ	15
ABY 708	Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία Ι	3	Υ	15
ABY 709	Διάκοσμος και η θεματική του στα Βυζαντινά μνημεία ΙΙ	3	Υ	15
ABY 710	Αρχαιολογία και τέχνη στη σταυροφορική Ανατολή	3	Υ	15
ABY 711	Αρχαιολογία και τέχνη στο Βυζάντιο και τη Δύση κατά τους μέσους χρόνους	3	Υ	15
ABY 712	Ισλαμική τέχνη και αρχιτεκτονική στον χώρο της Εγγύς Ανατολής και της Μικράς Ασίας (11ος -15ος αι.)	3	Υ	15

Το αναλυτικό Πρόγραμμα Μαθημάτων ανακοινώνεται στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους. Η δήλωση επιλογής μαθημάτων γίνεται στην αρχή κάθε εξαμήνου (εντός των δύο πρώτων εβδομάδων). Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει τρεις (3) ώρες διδασκαλίας, οι οποίες αντιστοιχούν σε δεκαπέντε (15) μονάδες ECTS και είναι διάρκειας δεκατριών (13) εβδομάδων. Η έναρξη και η λήξη των μαθημάτων καθορίζονται από το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, ενώ η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος και ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική.

Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί με επιτυχία σε τέσσερα (4) εξαμηνιαία μεταπτυχιακά μαθήματα [σύνολο εξήντα (60) μονάδες ECTS]. Ο/Η φοιτητής/τρια πρέπει να παρακολουθήσει το σύνολο των τεσσάρων (4) μαθημάτων στη διάρκεια του πρώτου και δεύτερου εξαμήνου σπουδών ανά δύο (2) μαθήματα το εξάμηνο.

Η πορεία της μεταπτυχιακής διπλωματικής του/της εργασίας παρακολουθείται κατά το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εξάμηνο με τη βοήθεια δύο (2) υποχρεωτικών σχετικών με την εργασία μαθημάτων (20 μονάδες ECTS).

Πρόκειται: α) για το μάθημα «Μεθοδολογία συγγραφής εργασίας» στο τρίτο εξάμηνο (10 ECTS) που εξετάζεται με τη συμμετοχή του/της φοιτητή/τριας σε ημερίδα, κατά την οποία παρουσιάζει δημόσια το θέμα της μεταπτυχιακής διπλωματικής του/της εργασίας και την πρόοδό του/της ενώπιον των καθηγητών/τριών του Π.Μ.Σ. και των άλλων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών, και β) ένα εξατομικευμένο μάθημα (10 ECTS).

Το σύνολο των μονάδων ECTS από τα μαθήματα και τη διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία στα πέντε (5) εξάμηνα σπουδών είναι εκατόν πενήντα (150) ECTS.

2. Έλεγχος γνώσεων - Αξιολόγηση φοιτητών

Ο τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος ορίζεται στον ηλεκτρονικό Οδηγό Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών και είναι υποχρεωτικός για όλους/ες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες. Η αξιολόγηση μπορεί να γίνεται με γραπτή εργασία ή με προφορικές ή γραπτές εξετάσεις ή με συνδυασμό των ανωτέρω στο τέλος κάθε εξαμήνου (κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Ιούνιο). Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα περιλαμβάνει τη δυνατότητα διαβάθμισης μισού (0,50) βαθμού. Σε περίπτωση περισσότερων του/της ενός/μίας διδασκόντων/ουσας, στην αξιολόγηση μετέχουν όλοι/ες όσοι/ες δίδαξαν το μάθημα και βαθμολογούν ισοδύναμα. Τελικός βαθμός είναι ο μέσος όρος των βαθμών των διδασκόντων/ουσών με βαθμολογική κλίμακα μηδέν έως δέκα (0-10) και βάση το έξι (6). Η βαθμολογία αποστέλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος εντός δύο (2) εβδομάδων από τη λήξη του εξαμήνου.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, τον επόμενο Σεπτέμβριο από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Από την επιτροπή εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/η της εξέτασης διδασκων/ουσα. Αν αποτύχει εκ νέου, διαγράφεται.

3. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (Μ.Δ.Ε.)

Ορισμός θέματος και Επιτροπή Μ.Δ.Ε.:

Για την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας υποβάλλεται αίτηση από τον/την υποψήφιο/α μετά την ολοκλήρωση του α' έτους σπουδών (στο διάστημα 15-30 Ιουνίου) που περιλαμβάνει τον προτεινόμενο τίτλο, τον/την προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα και σύντομη περιγραφή του θέματος (όχι μικρότερη των 300 λέξεων), με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας, ο/η οποίος/α προτείνει και τα δύο άλλα μέλη της επιτροπής.

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα μέλος της οποίας είναι ο/η επιβλέπων/ουσα. Διευκρινιστική μεταβολή του τίτλου μπορεί να γίνει μόνον έως τη λήξη του Γ' εξαμήνου. Τα υπόλοιπα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να ανήκουν και σε άλλο Τμήμα του Α.Π.Θ. ή σε αντίστοιχο Τμήμα άλλου Ιδρύματος ή σε ερευνητικό κέντρο της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του

Π.Μ.Σ., όπως αυτή προκύπτει από το ΦΕΚ διορισμού τους και από το ερευνητικό/συγγραφικό τους έργο.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (παραίτηση, θάνατος ή μακρόχρονη άδεια υγείας) είναι δυνατή η αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να αναλάβει την επίβλεψη πέντε (5) κατ' ανώτατο όριο εργασιών ανά έτος. Η Γραμματεία του Τμήματος σε συνεννόηση με τη Συντονιστική Επιτροπή τηρεί ηλεκτρονικό Μητρώο των θεμάτων των διπλωματικών εργασιών, ώστε να αποφεύγονται στην πορεία του χρόνου οι επικαλύψεις. Το Μητρώο αυτό με σύντομη περίληψη του θέματος αναρτάται και στην ιστοσελίδα του Τμήματος με ευθύνη της Γραμματείας και του/της εκάστοτε Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ.

Η Μ.Δ.Ε. αποδεικνύει τη δυνατότητα των φοιτητών/τριών για αυτόνομη επιστημονική εργασία, την αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα, τη θεωρητική και μεθοδολογική τους επάρκεια. Η Μ.Δ.Ε. δεν αποσκοπεί απαραίτητα στην παραγωγή πρωτότυπης επιστημονικής γνώσης.

Γλώσσα εκπόνησης της Μ.Δ.Ε. ορίζεται η ελληνική. Σε ειδικές περιπτώσεις και με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντα/ουσας μπορεί να γίνει δεκτή και η αγγλική γλώσσα.

Η Μ.Δ.Ε. δεν θα πρέπει συνολικά να ξεπερνά τις 40.000 λέξεις (κείμενο και υποσημειώσεις χωρίς τη βιβλιογραφία), με εξαίρεση τα παραρτήματα. Η ελάχιστη έκταση είναι 25.000 λέξεις. Ο ακριβής αριθμός των λέξεων δηλώνεται από τον/την επιβλέποντα/ουσα κατά την υποβολή της Μ.Δ.Ε. και επαληθεύεται από το ψηφιακό αντίγραφο. Αν αποκλίνει σημαντικά (άνω των 10% του ανώτατου ορίου), δεν γίνεται αποδεκτή για εξέταση.

Η Μ.Δ.Ε. στην έντυπη της μορφή είναι γραμμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, με επιμέλεια και σε χαρτί 80 gr τουλάχιστον με έντυπο εξώφυλλο και χαρτοβιβλιοδετημένη. Αν περιέχει εικόνες και σχέδια, αυτά πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να δηλώνεται η προέλευση των εικόνων και των σχεδίων.

Στο εξώφυλλο αναγράφεται το Πανεπιστήμιο, η Σχολή, το Τμήμα και ο Τομέας, ο τίτλος της Μ.Δ.Ε., το ονοματεπώνυμο του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και η ημερομηνία κατάθεσης. Στο εσώφυλλο αναφέρεται ο/η επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια, η ημερομηνία έγκρισης και στο κάτω μέρος του εσωφύλλου θα αναγράφεται η φράση «Η έγκριση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν συνεπάγεται αναγκαστικά ότι αποδέχεται το Τμήμα τις απόψεις του/της συγγραφέα».

Μετά την ολοκλήρωση της Μ.Δ.Ε. και όχι αργότερα από την 30ή Νοεμβρίου του πέμπτου εξαμήνου ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει την εργασία του/της στον/στην επιβλέποντα/ουσα. Έως τις 15 Ιανουαρίου ο/η επιβλέπων/ουσα καταθέτει Εισηγητική Έκθεση και βεβαίωση ελέγχου λογοκλοπής από όποιο σύστημα ελέγχου διαθέτει το Α.Π.Θ. Ταυτόχρονα, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει

στη Γραμματεία του Τμήματος την εργασία του/της σε τρία (3) αντίτυπα και βεβαίωση ότι δεν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων συγγραφέων πέραν των παραπεμπομένων ούτε κατά λέξη παραθέματα πέραν αυτών που έχουν αναλόγως σημειωθεί.

Η Μ.Δ.Ε. υποστηρίζεται ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής και ακροατηρίου έως τις 31 Ιανουαρίου του πέμπτου εξαμήνου. Μετά το πέρας αυτής της ημερομηνίας παράταση δεν θα δίνεται. Η υποστήριξη γίνεται στους χώρους των εμπλεκόμενων Τομέων ακόμη κι αν η εισήγηση είναι αρνητική. Η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος γνωστοποιούνται στον/ην εξεταζόμενο/η φοιτητή/τρια και στη Γραμματεία του Τμήματος πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δημόσια προφορική παρουσίαση. Η παρουσίαση δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από μισή ώρα και η συζήτηση των μελών της Επιτροπής και του/της εξεταζόμενου/ης πάνω από 45 λεπτά. Τη διαδικασία συντονίζει το κατά τη βαθμίδα ανώτερο και αρχαιότερο μέλος της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής εξαιρουμένου του/της επιβλέποντος/ουσας. Αν ο/η φοιτητής/τρια δεν προσέλθει στην τελική εξέταση, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ.

Η βαθμολογική κλίμακα για την αξιολόγηση της επίδοσης των Μ.Δ.Ε. ορίζεται από μηδέν (0) έως δέκα (10) ως εξής: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου), Καλώς (6 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου). Προβιβάσιμος βαθμός είναι το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.

Σε περίπτωση αποτυχίας, ο/η φοιτητής/τρια μπορεί να υποβάλει για δεύτερη φορά την εργασία του/της προς κρίση έως την 15η του επομένου Ιουνίου, προκειμένου να επαναληφθεί η διαδικασία υποστήριξης έως την 30ή.

Μετά την προφορική παρουσίαση η Επιτροπή καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος Πρακτικό της δοκιμασίας του/της υποψηφίου/ιας, στο οποίο αναφέρεται και ο βαθμός. Κατόπιν της έγκρισης της εργασίας από την Επιτροπή και αφού ο/η φοιτητής/τρια ενσωματώσει τις παρατηρήσεις της σε χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός η εργασία εγκρίνεται από τη Συνέλευση.

Εφόσον η δοκιμασία ήταν επιτυχής, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει ένα (1) αντίτυπο της εργασίας σε γραπτή και ηλεκτρονική μορφή (PDF) στη Γραμματεία του Τμήματος. Ταυτόχρονα με την κατάθεση του τελευταίου αντιτύπου ο/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να καταθέσει περιλήψη έκτασης 100-120 λέξεων (στα ελληνικά και στα αγγλικά) στη Γραμματεία του Τμήματος προς ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

4. Βαθμός διπλώματος

Ο/Η φοιτητής/τρια, ο/η οποίος/α ολοκλήρωσε επιτυχώς όλα τα μαθήματα [ογδόντα (80) μονάδες ECTS], καθώς και την τελική εξέταση της Μ.Δ.Ε. [εβδομήντα (70) μονάδες ECTS], λαμβάνει Δ.Μ.Σ. σε μία από τις Ειδικεύσεις του Π.Μ.Σ.

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του Π.Μ.Σ. και της Μ.Δ.Ε. Η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της Μ.Δ.Ε. και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθή-

ματος και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο αριθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον ελάχιστο αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ.

Επομένως,

Βαθμός Δ.Μ.Σ. = (Βαθμός μαθήματος 1 X ECTS μαθήματος 1 + Βαθμός μαθήματος 2 X ECTS μαθήματος 2 + ... + Βαθμός μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας X ECTS μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας)/Συνολικός αριθμός ECTS.

Άρθρο 9

Υποτροφίες

Το Π.Μ.Σ. προβλέπει, σε περίπτωση που υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι, τη χορηγία υποτροφιών ή βραβείων αριστείας σε μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια, συμπεριλαμβανομένης της σειράς εισαγωγής τους, και σύμφωνα με την κατανομή των πόρων στο κανονιστικό πλαίσιο. Οι ειδικότεροι όροι και το ποσό των υποτροφιών αναφέρονται στη σχετική ανακοίνωση.

Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Επίσης, εφόσον υπάρχουν οι διαθέσιμοι πόροι, μπορεί να καλύψει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των φοιτητών/τριών σε εκπαιδευτική εκδρομή ή τις εκτυπωτικές δαπάνες των διπλωματικών εργασιών τους.

Άρθρο 10

Διδακτικό Προσωπικό

Το διδακτικό έργο του Π.Μ.Σ. ανατίθεται, κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ και απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων/ουσών:

1. Μέλη Δ.Ε.Π., Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.),

2. ομότιμους/ες καθηγητές/τριες ή αφυπηρηθέντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ. ή άλλου Α.Ε.Ι.,

3. συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,

4. εντεταλμένους διδάσκοντες/ουσες,

5. επισκέπτες/τριες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες,

6. ερευνητές/τριες και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

7. επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

1. το ονοματεπώνυμο του/της διδάσκοντα/ουσας,
2. την ιδιότητά του/της,
3. το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα (μάθημα, σεμινάριο), και
4. τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα ή σεμινάριο.

Υποχρέωση του/της προσκεκλημένου/ης διδάσκοντα/ουσας είναι να τηρεί το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας, όπως αυτό έχει καθοριστεί από τη Σ.Ε., και να ακολουθεί τους όρους εξέτασης και αξιολόγησης, όπως αυτοί περιγράφονται στον παρόντα Κανονισμό λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων/ουσών περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες.

Η διδασκαλία στο Π.Μ.Σ. γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων που καταρτίζεται με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας Π.Μ.Σ.

Με την έναρξη παρακολούθησης του Π.Μ.Σ., ορίζεται για κάθε μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια ένα μόνιμο μέλος του Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. ως Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος. Ο ρόλος του/της είναι να παρακολουθεί την εξέλιξη των σπουδών των φοιτητών/τριών, να ενημερώνεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες για τυχόν συνεχείς απουσίες των φοιτητών/τριών που είναι στην ευθύνη τους, καθώς και η σχετική ενημέρωσή τους (μέσω της Γραμματείας) ότι τέτοια απουσία μπορεί να επιφέρει την αποτυχία στο μάθημα. Επιπλέον ο/η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος παρέχει βοήθεια σχετικά με την επιλογή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες οφείλουν να έρχονται σε επαφή με τον/την ακαδημαϊκό/ή σύμβουλό τους για οποιοδήποτε πρόβλημα το οποίο μπορεί να επηρεάσει την ομαλή πορεία των σπουδών τους.

Ο/Η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος παρέχει στον/στην μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια την αναγκαία συμβουλευτική για να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος Σπουδών φροντίζει να έχει συναντήσεις κατά τακτά διαστήματα με τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες που έχει αναλάβει και όχι λιγότερο από δυο (2) φορές το εξάμηνο.

Στα καθήκοντά του/της περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων:

- Ο εντοπισμός των αναγκών και ερευνητικών ενδιαφερόντων του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, η υποστήριξη των κλίσεων και των δεξιοτήτων του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και η ενθάρρυνση να κατευθυνθεί προς τους τομείς που του/της ταιριάζουν.
- Η ενημέρωση και η διευκόλυνση των επαφών του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας με τα συλλογικά όργανα του Π.Μ.Σ. και τις υπηρεσίες διοίκησης.
- Η παροχή βοήθειας για την κατάρτιση του ατομικού εξαμηνιαίου προγράμματος σπουδών του/της και τον καθορισμό του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
- Ο εντοπισμός των φοιτητών/τριών που οφείλουν πολλά μαθήματα.
- Η μέριμνα και η κατάρτιση σχεδίου για αυτούς τους/τις φοιτητές/τριες.

Το διδακτικό προσωπικό, το διοικητικό προσωπικό, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Ιδρύματος συνεργάζονται και υποστηρίζουν τους/τις Ακαδημαϊκούς Συμβούλους στο έργο τους, ενώ λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες, παρατηρήσεις, υποδείξεις και αιτήσεις τους, για τυχόν ελλείψεις, δυσλειτουργίες που δημιουργούν προβλήματα στους/στις φοιτητές/τριες και τυχόν προτάσεις για την αντιμετώπισή τους.

Κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. ή του/της Διευθυντή/τριας και με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους/στις υποψήφιους/ες διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ. Ως επικουρικό έργο ορίζεται η επικουρία των μελών Δ.Ε.Π. κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η άσκηση των φοιτητών/τριών, η διεξαγωγή φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται είτε να ανατίθεται επικουρικό έργο είτε να δημοσιεύεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σε αντικείμενα που προσφέρονται στο πρόγραμμα σπουδών του Π.Μ.Σ. Στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος καθορίζονται οι προθεσμίες υποβολής υποψηφιότητας καθώς και τα ειδικότερα προσόντα.

Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύναται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

Άρθρο 11

Έσοδα Προγραμμάτων -

Διαδικασία Οικονομικής Διαχείρισης

Οι πόροι του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών δύναται να προέρχονται από:

- α. Δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- β. κληροδοτήματα,
- γ. πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- δ. ιδίους πόρους του Α.Π.Θ.,
- ε. τον κρατικό προϋπολογισμό και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και
- στ. κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

Το Π.Μ.Σ. καταρτίζει σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία αναλυτικό προϋπολογισμό για τα πέντε (5) έτη λειτουργίας, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του προγράμματος και το λειτουργικό του κόστος.

Δεν προβλέπονται τέλη φοίτησης για τους/τις φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 12

Διοικητική Υποστήριξη - Υλικοτεχνική Υποδομή

Για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. θα χρησιμοποιηθεί η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος Ιστορίας και Αρ-

χαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Αρχαιολογικού Εργαστηρίου (Β' 3588), του Μουσείου Εκμαγείων (Α' 98) και της Βιβλιοθήκης του Τομέα Αρχαιολογίας.

Η Γραμματειακή Υποστήριξη του Π.Μ.Σ. παρέχεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. είναι υπεύθυνη για την τήρηση φακέλων και βαθμολογιών των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών. Επίσης, ενημερώνει τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες για θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. Τέλος, είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των θεμάτων που εισάγονται στη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 13

Μηχανισμός Διαχείρισης Παραπόνων

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εναρμονίζεται με τις προβλεπόμενες διατάξεις του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. (Β' 4084, άρθρο 22).

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε παράπονο ή ένσταση σχετικό με τις σπουδές τους. Ως Παράπονο ορίζεται η εκδήλωση δυσαρέσκειας (προφορική ή γραπτή) από πλευράς του/της φοιτητή/τριας του Τμήματος, λόγω διάψευσης των προσδοκιών του αναφορικά με το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ως Ένσταση ορίζεται κάθε γραπτή και επίσημη διατύπωση αμφιβολίας ή αντίρρησης εκ μέρους του/της φοιτητή/τριας για την λήψη απόφασης του αρμόδιου οργάνου του Τμήματος, σχετικά με το υποβαλλόμενο αίτημά του/της.

Η πολιτική διαχείρισης παραπόνων απευθύνεται σε ενεργούς/ές μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες και αποσκοπεί στην επίλυση διαφωνίας ή προβλήματος, όπως:

1. διαφωνία σε θέματα σπουδών και φοίτησης,
2. ανάρμοστη συμπεριφορά από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού,
3. ελλιπής ενημέρωση φοιτητών/τριών από μέλος ακαδημαϊκού ή διοικητικού προσωπικού.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες καταλαμβάνονται κατά τη διάρκεια των σπουδών τόσο από δικαιώματα όσο από υποχρεώσεις. Οφείλουν να απευθύνονται στον/στην Ακαδημαϊκό/ή τους Σύμβουλο για καθοδήγηση και υποστήριξη σε θέματα που τους απασχολούν και σχετίζονται με τις σπουδές και τη φοίτησή τους.

Οι φοιτητές/τριες δύνανται να υποβάλλουν προφορικό ή γραπτό παράπονο όταν ενέργεια ή απόφαση μέλους του Τμήματος ή συλλογικού οργάνου δε συνάδει με:

1. τους κανονισμούς σπουδών και φοίτησης,
2. τον Κώδικα Δεοντολογίας ή/και τις προβλεπόμενες διαδικασίες, που αφορούν στην ακαδημαϊκή διδασκαλία και την έρευνα,
3. την ορθολογική χρήση εγκαταστάσεων και υποδομών,
4. την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και των πνευματικών δικαιωμάτων,
5. την πρέπουσα εργασιακή συμπεριφορά,
6. της ίσης μεταχείρισης και ισότητας,
7. την καταπολέμηση της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να εκφράζουν οποιαδήποτε αίτημα ή ένσταση σχετικό με τις σπουδές τους, ως ακολούθως:

- Για θέματα ακαδημαϊκού περιεχομένου σχετικά με τις σπουδές, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στον/στην Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο του Προγράμματος.

- Για θέματα που απαιτούν τη διαμεσολάβηση μεταξύ μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και καθηγητών/τριών ή διοικητικών υπηρεσιών του Ιδρύματος, την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης και τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος, οι φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στον/στην Συνήγορο του Φοιτητή του Ιδρύματος. Ο/Η Συνήγορος του Φοιτητή μεριμνά για την τήρηση της νομιμότητας και της ακαδημαϊκής ηθικής και τάξης στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης με σκοπό τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος. Ο/Η Συνήγορος δεν παρεμβαίνει σε ουσιαστικά θέματα διδασκαλίας ή βαθμολόγησης σε εξετάσεις αλλά εξετάζει μόνον φαινόμενα αυθαιρεσίας ή παραβίασης κανόνων ηθικής κατά τη διενέργεια των εξετάσεων (γραπτών ή προφορικών).

- Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, οι φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

- Για θέματα που αφορούν έμφυλες διακρίσεις, οι φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Ισότητας των Φύλων.

- Για θέματα που άπτονται της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, οι φοιτητές/τριες μπορούν να απευθύνονται στον/στην Υπεύθυνο/η Προστασίας Δεδομένων (DPO).

Ο μηχανισμός διαχείρισης παραπόνων/ενστάσεων δύναται να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

Στάδιο 1: Απευθείας Επίλυση

Ακρόαση: εξέταση παραπόνου του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας από μέλος Δ.Ε.Π. του Π.Μ.Σ. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αναφέρει το παράπονο σε μέλος Δ.Ε.Π./Ε.ΔΙ.Π./Ε.Τ.Ε.Π. (στον/στην υπεύθυνο/η καθηγητή/τρια ή στον/στην διδάσκοντα/ουσα του μαθήματος ή στον/στην Ακαδημαϊκό/ή Σύμβουλο) ή σε μέλος διοικητικού προσωπικού (στον/στην προϊστάμενο/η γραμματείας), ανάλογα με τη φύση του παραπόνου. Το μέλος του Τμήματος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον/την φοιτητή/τρια και προτείνει μία λύση. Στις περιπτώσεις όπου μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της απευθείας επίλυσης, ο/η φοιτητής/τρια ενίσταται με την πρόταση επίλυσης ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλει εντός 30 ημερών από την ημέρα εμφάνισης του προβλήματος, γραπτώς το παράπονο του/της στον/στην Ακαδημαϊκό/ή του/της Σύμβουλο.

Στάδιο 2: Επίσημη Επίλυση.

Διαμεσολάβηση: Εξέταση του παραπόνου του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας από τον/την Ακαδημαϊκό/ή του/της Σύμβουλο. Ο/Η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος εξετάζει το παράπονο σε συνεργασία με τον/

την μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια και προτείνει μία λύση. Στην κατεύθυνση αυτή, ο/η Ακαδημαϊκός/ή Σύμβουλος, κατά την κρίση του/της, επικοινωνεί και με άλλα μέλη του Τμήματος με σκοπό να ζητήσει τη συνδρομή τους, ως άλλωστε εκ των καθηκόντων τους οφείλουν, στην επίλυση του προβλήματος.

Διοικητική εξέταση: Εξέταση του παραπόνου του/της φοιτητή/τριας από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαμεσολάβησης του/της Ακαδημαϊκού/ής Συμβούλου, ο/η φοιτητής/τρια ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει γραπτώς το παράπονο του στην Γραμματεία, με παραλήπτη τον/την Πρόεδρο του Τμήματος, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης και διαμεσολάβησης που ακολουθήθηκε. Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για εξέταση/διερεύνηση του προβλήματος. Δύναται, ανάλογα με φύση του προβλήματος, να καλέσει σε ακρόαση τον/την φοιτητή/τρια και να ζητήσει τη συνδρομή οποιουδήποτε μέλους ή οργάνου του Τμήματος ή του Ιδρύματος ή να παραπέμψει το παράπονο στη Συνέλευση του Τμήματος. Στις περιπτώσεις που ο/η Πρόεδρος παραπέμπει το παράπονο στη Συνέλευση Τμήματος, η απόφαση είναι οριστική και δεν δύναται ο/η φοιτητής/τρια να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του τρίτου σταδίου της παρούσας διαδικασίας. Εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και αναλόγως της φύσης του προβλήματος και του επειγόντος του θέματος, ενημερώνεται αρμοδίως ο/η φοιτητής/τρια για την έκβαση των ενεργειών που έχουν γίνει και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί σχετικά με το παράπονο.

Στάδιο 3: Ένσταση και Οριστική Επανεξέταση προβλήματος/παραπόνου.

Ένσταση: Εξέταση ένστασης από τη Συνέλευση Τμήματος. Στις περιπτώσεις που μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διοικητικής εξέτασης του παραπόνου, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια ενίσταται για την επίλυση ή η κατάσταση εξακολουθεί να είναι προβληματική, τότε μπορεί να υποβάλλει εκ νέου γραπτώς το παράπονο του/της στη Συνέλευση του Τμήματος ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, μέσω πρωτοκόλλου, χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο Έντυπο Υποβολής Παραπόνων και Ενστάσεων που αναφέρει μεταξύ άλλων και τη διαδικασία ακρόασης, διαμεσολάβησης και διοικητικής εξέτασης που ακολουθήθηκε. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο/η Πρόεδρος του Τμήματος έχει ήδη ζητήσει τη συνδρομή της Συνέλευσης Τμήματος στο στάδιο της Διοικητικής Εξέτασης, δεν δύναται ο/η φοιτητής/τρια να υποβάλλει ένσταση και να κάνει χρήση του παρόντος βήματος της διαδικασίας. Η απόφαση που θα ληφθεί από τη Συνέλευση Τμήματος είναι οριστική.

Άρθρο 14

Τελετουργικό Αποφοίτησης

Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του

διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος, παρουσία του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ., του/της Προέδρου του Τμήματος, του/της Κοσμήτορα της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης.

Άρθρο 15

Τύπος Απονεμόμενου Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.)

Ο τίτλος του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών είναι δημόσιο έγγραφο. Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό εκδίδεται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Α.Π.Θ.

Στο Δ.Μ.Σ. αναγράφεται ως απονέμουσα αρχή το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, η χρονολογία περάτωσης των σπουδών, η χρονολογία έκδοσης του Δ.Μ.Σ., ο αριθμός πρωτοκόλλου αποφοίτησης, ο τίτλος του Π.Μ.Σ., η ειδικέυση, τα στοιχεία του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και ο χαρακτηρισμός αξιολόγησης (Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα). Επίσης παρατίθεται και το έμβλημα του Ιδρύματος. Το Δίπλωμα υπογράφεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και από τον/την Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ.

Στον/ην απόφοιτο/η του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγείται, πριν την απονομή, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης και περάτωσης του Προγράμματος.

Επιπλέον του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών χορηγείται Παράρτημα Διπλώματος [άρθρο 15 του ν. 3374/2005 και της υπουργικής απόφασης Φ5/89656/Β3/13.8.2007 (ΦΕΚ 1466 τ.Β')], το οποίο είναι ένα επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα.

Άρθρο 16

Λογοκλοπή

Καταθέτοντας οποιαδήποτε μεταπτυχιακή εργασία, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων.

Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ιας του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να

στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της.

Στις παραπάνω περιπτώσεις - και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας καθηγητή/τριας η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. για κρίση και εισήγηση για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

Για παραβιάσεις κανόνων δεοντολογίας και ποιότητας σπουδών, αρμόδια είναι η Επιτροπή Δεοντολογίας του Ιδρύματος.

Άρθρο 17

Πιστοποίηση-Αξιολόγηση Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την ΕΘ.Α.Α.Ε. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από το Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Εσωτερική Αξιολόγηση ΜΟ.ΔΙ.Π.

Με σκοπό τη διασφάλιση και τη βελτίωση της ποιότητας του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας του Α.Π.Θ. (ΜΟ.ΔΙ.Π.) προβαίνει σε περιοδική εσωτερική αξιολόγηση του Π.Μ.Σ. στο πλαίσιο του Εσωτερικού Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος και σύμφωνα με τις οδηγίες και κατευθύνσεις της ΕΘ.Α.Α.Ε.

Στις υποχρεώσεις των Οργάνων Διοίκησης και των διδασκόντων/ουσών του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό εμπίπτουν και όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται, βάσει των εκάστοτε οδηγιών και κατευθύνσεων της ΜΟ.ΔΙ.Π.-Α.Π.Θ. για την εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση και πιστοποίηση των Προγραμμάτων Σπουδών και των ακαδημαϊκών Μονάδων.

Αξιολόγηση διδασκόντων/ουσών και μαθημάτων από τους/τις φοιτητές/τριες

Με αποκλειστικό σκοπό τη βελτίωση του επιπέδου σπουδών του Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολι-

τισμό και με απόλυτη διασφάλιση της ανωνυμίας τους, οι φοιτητές/τριες καλούνται να προβαίνουν σε αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων/ουσών κάθε εξαμήνου.

Για λόγους ομοιόμορφης τήρησης στατιστικών στοιχείων και δυνατότητας εξαγωγής αξιοποιήσιμων για το εκπαιδευτικό έργο των Τμημάτων και συνολικά του Ιδρύματος συμπερασμάτων, τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης καταρτίζονται από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. και μπορούν να διαφοροποιούνται μερικώς, βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών κάθε ακαδημαϊκής μονάδας ή/και κάθε μαθήματος. Η συμπλήρωσή τους πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

Η διεξαγωγή της αξιολόγησης γίνεται με ευθύνη της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Α.Π.Θ., και πραγματοποιείται μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της τελευταίας. Η Διοίκηση και η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος οφείλουν να προβαίνουν σε συστηματικές ενέργειες για την προσέλευση φοιτητών/τριών στην αξιολόγηση, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΜΟ.ΔΙ.Π. και τις σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου.

Η ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας παρακολουθεί, μέσω του πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (Σ.Δ.Π.) της ΜΟ.ΔΙ.Π., τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/τριών στη διαδικασία της αξιολόγησης, αναλύει τα σχετικά αποτελέσματα και ενημερώνει επ' αυτών τα Όργανα Διοίκησης του Π.Μ.Σ. και τη Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης αφορούν σε κάθε διδασκόμενο μάθημα και σε κάθε διδάσκοντα ξεχωριστά.

Τα όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. και της ακαδημαϊκής μονάδας, σε συνεργασία με την αντίστοιχη ΟΜ.Ε.Α., οφείλουν να μελετούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, να ανακοινώνουν τις συναγόμενες διαπιστώσεις τους, να αποφασίζουν τη δημοσιοποίηση των συνοπτικών αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, όταν κρίνεται αναγκαίο και πάντως μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας των μαθημάτων του εξαμήνου, σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία για την προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, και να αναλαμβάνουν δράσεις για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

Άρθρο 18

Οδηγός Σπουδών

Το Π.Μ.Σ. στην Αρχαιολογία, Τέχνη και Πολιτισμό Έρευνα εκδίδει Οδηγό Σπουδών με σκοπό την ενημέρωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για την λειτουργία του.

Ο Οδηγός Σπουδών δύναται να περιλαμβάνει:

1. Γενικές Πληροφορίες καθώς και χρήσιμες ηλεκτρονικές πληροφορίες για το Ίδρυμα και το Τμήμα, ειδικότερα για διοικητικές υπηρεσίες ή συλλογικά όργανα που μπορεί να απευθυνθεί ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια για την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών του.

2. Τον σκοπό, το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. καθώς και τα αποκτώμενα προσόντα μετά την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

3. Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει

τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των ακαδημαϊκών εξαμήνων, των εξεταστικών περιόδων, των αργιών, των περιόδων παρουσιάσεων μεταπτυχιακών διπλωματικών εργασιών και τυχόν άλλων υποχρεώσεων όπως σεμιναρίων, συνεδρίων κ.α.

4. Το πρόγραμμα μαθημάτων, τις ειδικεύσεις, τις πιστωτικές μονάδες, το διδακτικό προσωπικό, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

5. Την επίσημη γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6. Τη διοίκηση του Π.Μ.Σ.

7. Βάσεις δεδομένων.

8. Χρήση Βιβλιοθήκης.

9. Υπηρεσίες προς τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες.

Άρθρο 19

Μεταβατικές ρυθμίσεις

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. και τον παρόντα Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ., θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις των αρμόδιων συλλογικών οργάνων και τροποποίηση του οικείου Κανονισμού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Θεσσαλονίκη, 28 Ιουνίου 2024

Ο Πρύτανης

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΦΕΙΔΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

